

ROM

Pol ata Rom kaptam-ami sukon dola kuyinsa kaata ko

Yesus ayo taanda tam abiil tikiin unaya, bombii wasital almi-kup 26 iyo yak banipla, Pol ayo Korin kawu bomdala, sukon weng kalawaayo dola-lom unang ma umi win kuu Fibi kemin, umi kuwaya kulinbi Rom kaptam-ami Kristen unang tunum imi kuyasuu. Kemin, Rom kaptam-ali gavman imi abip diildiil dukum kemin, tawaal gavman bombe kaptam-ami win kaali, Itali yo, ken-yaabip ko.

Pol ali din Kristen unang tunum Rom kaptamu bom-bilip imi dong dakaayin-biliya, iyo tiltam Yesus ami lak ayo dukum-kup duulik o, kalalaya sukon usiik dola kulaayi din unuya, imi aket fanang ayo ku-mikil-daka-bam kemipla, ilom mafiing kawu, Din itamon o, kala-lomda, sukon weng kala, dola kuyinsa. Ban kemin ta taba-lom Juda so, tunum miit kusnum iso, unang tunum alik nuyo de-yimusu. La, kanta Yesus ami lak duula namti, ata-kup God ayo bokola-lomda: Kapni ban kemin kaami uluum ayo disa kep-tu kemin, tituun-kup tabin tunum kelap o, akokoma. God ami Sinik ata maakup maakup imi ban kemin kaami sok ayo boya-lomda yim-buu yim-bii tiltam Yesus ami diim fewa-silip. Kama kukup tangbal kaata-kup kutal-fuku ke-lokomip. Pol ali kaami sang so, God ami Sinik ami taba-lom numi aket tem kawu bomda dong dakaayila-laaba kaami sang so, kiita bokoya-lomda Sukon Tem weng kaali dolsa ko.

Yesus ami kalaan tunum Pol ata okok kemsu kaami sang kaata ko

Ap 19:21, 23:11, 28:16,23, Rom 15:22-29

¹ Nak-tunum kusal kaa tiinsip o? Nali Yesus Kraist ami ok fukulin tunum Pol nata kemin, God alalta kalaan tunum kelan o kala, nayo uldaa-nam-buu-lomdala, Kapta God ami weng tambal kaa kukaayan o, nakase. Kemin, sukun kala nak-tunum kusal kipni dola kuyon o, kalaliya nuubi.

² Kanola sawaayak kawu, God alalta weng kutii boko-lomda: Nali unang tunum iyo nami weng tangbal kalawu-uta kuyokomi no, kala-lomda almi profet weng ku-fatap-dakamin tunum imi bokoyila, God ami weng kutiisa kaali, dolnipla God ami Sukon Tem weng awem kaldaku tiinsu.

³ God ami weng tangbal kaali, almi Man ami sang bokosa kaata ko. Numi Kamokim Yesus Kraist ami awak uta duuluya, tiltam tunum fatap kesa kaa, King Devit ami man loop kele, ⁴ aa God ami Man titil-kup tabasa ami kukup tangbal kaata, kutal-fuku-bom ilom ayo taanale, God ata almi titil dukum ta dafolala, tam tiina, nuyo utamup yi, Kaali ti God almi Man o, kala-sulup. ⁵ Kemin, God ayo numi disa misiim kawu dong dakaayin-bamda le, almi aket fukunin kaata, Pol kaa Yesus Kraist ami ok kaata, okok-balala, tunum miit kusnum alik imi bakayin-balaya, Kraist ami lak ayo duule, ami weng uyo weng san kelin o, kalalaya, God ali Kraist almi sikil diim kawu almi kalaan tunum nami ok tambal kala kup-nase. ⁶ Kemin, God ali abip ma ma imi tal Rom kaptam bom-bilip kipni aket kaakal ti fuku-daaya-lomdala, ipso yim-tiilala, Yesus Kraist ami unang tunum kesip o.

⁷ Abip dukum Rom kaptam bom-bilip ibi God ata tabalom kipni aket kuya-lomda ibi yim-tiilala, tiltam almi unang tunum kesip. Kemin, sukun kalaali alik ipni dola kuyon o, kalalila kayi!

Kemin, nali nulmi Atok God aso, Kamokim Yesus aso, alim iyo dik-dakaayin-bilila, ita disa masiim kawu, dong dakaayin-bilipla, kipni aket tem ayo bilili-kup kala

bomdiwa yo! ⁸ Nami kamasi kaami sang asiik bakayokomi namti kala bombe: Kipni Kraist ami lak dukum-kup dakaamin sang kaata, boko-kulii-una-tala-kem-laabip. Kemin, nali alik kipni aket kaata, fukun-bamdi Yesus Kraist ami win diim kawu nami God ami, Yaap ke yo, akan-kan-yaabi. ⁹ Nali God ami ok kaa titil-fak-daa-bomdila, suunkup weng ayo almi Man ami sang tangbal kaa kukaayin-kup ke-bilila, God kaa nali nitamsa kemin, nali ibokoyokomi disa; kipni win kaa ti suunkup kufuyin-bamdi beten kamayila-laabi. ¹⁰ Kemin, nali God ami dik-daala-lomdi, Aatumen kapyo, nayo siin kawu itamin disa nosi kemin, kamala kawu, Ayo, kalap namti, nami liip kaa ma kep-napla, tam aba din itamon o, kal-bomdila nali suunkup beten kem-tabasi. ¹¹ Kaa dokata naa kalolip: Nami aket fukunbi kaali ti baan din itamon o, kal-bom ale, weng bakayim-bam dong dakaayim-bilila, God ami Sinik ata taba-lom kipni mafek mafek tangbal ma kiita misiim kuya titil-fokolin o, kal-bom kebi. ¹² Kemin, kaa nami aket fukunin kaami miit namti kaa bombuu: Kipni Dukum ami lak dakaamin kaata, taba-lomdu nami dong dokop-nule, kuno nami lak kaata taba kipni dong dokoyu ke-mokomup kaata kipso, naso, numi aket tem ayo yam-titil-diilokomu no, kalbi ko.

¹³ Nami nak-tunum kusal kipyo, Kipkal talalu utamin! Suunkup baka-bamdi: Din kibi ita-mokomi no, kem-laabi kaali, yak kusnum kayak kayak ili dong dakaayim-bili imi Kraist ami lak duu-laamin kaayo, dukumsu no, kalalila kemin, kaata kano kipkal dong dakaayon o, ken-umbi. Lale, mafek mafek kusnum ma kaata, tildang nami liip kaa, katii-katii-kem-tabasu no. ¹⁴ Nali God ata bokop-nalomda: Kabi abip kayaak skul ke utamsip so, saak kasel skul kemin disa so, aa tunum itamsip so, tunum itamsip disa kiiso, alik dong dakaayan o, kala God ata bokop-nase.

¹⁵ Aa, nami aket fukunin kaa, atin ti Rom kaptam bombilip kipkal God ami weng tangbal kaa, kukaayim-bam kemon o, kalbi.

*God ami weng tangbal titil-kup tabin kaami sang kaata ko
Rom 3:21-24, 1Kor 1:18,24*

¹⁶ Nali God ami weng tangbal kaami su kaali dakabi disa; atin ti nali fiyaap duubi. Kemin, kaa kalok-ata naa kalolip: God ami weng tangbal kaami titil ma namti kala bombuu; alta ti taba-lomda unang tunum alik ami aket kolip kiili, yim-taldang daalama le, Juda kayak isiik Kraist ami lak duuliple, tunum miit kusnum ita mulo kawu ami lak duulipla, God ayo tunum miit alep imi im-bii-tildang almi miit tem tiise. ¹⁷ God ami weng tangbal kaali, numi kukuya-lomda, Ibi kamasu kaa Kraist ami lak duu yakyak toop taanokomip kuyaku dilit kalokomip kaata, kipni ban kemin kaami uluum kaa disa keyuluya, tituun-kup tabin unang tunum iltap ke-lokomip namti kaa bombu no, kalsa ko. Kanolin kemin, God ami Sukon Tem uyo boko-lomdu: Tunum kaa kanta God ami lak duula namti, God ali kaami bokola-lomda: Kapni ban kemin kaami uluum kaa disa kep-tu kemin, bokop-ta-lomdi: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap o, kalila, kabi suunkup ilin tunum ke-lokomap o, kalsu ko.

*Unang tunum yaapkan iyo God ami daang wokola-laamin
kiimi sang kaata ko
Ap 14:15-17, 17:22-31*

¹⁸ God abiil tikiin kayaak ami aket atul tabemin kukup kukuyila utamsup kaali, kala bombe: Tunum iyo God ami kukup uyo daang ukuwa-lom ilmi kukup mafak kiita-kup nuu-bam ale, tifan tituun weng kaata kulaak tiibi kema namti, God ali taba-lom imi kukup kaami maan ayo kulaayila yak kanobip imi diim abamnula, iyo angtiil

abamnula yol awak kaa kuluu-laabip. ¹⁹ Kemin, kaami miit namti kalabe: God ali almi kukup kaa atama yi, Anung kaa unang tunum kii ti uta-mokomip kala, kala-lomda kukuya tiltam fatapnu utam-silip. ²⁰ Kemin, sawaayak sawaayak kawu, God ami mafek mafek alik talalusa kulu yakyak kutal kula diilu kaa, unang tunum ili ami mafek mafek talalusa kiili, itafiin-tabasip. God ali Sinik lale, ami mafek mafek talalusa kaata taba-lomdu kukuyula utamip yi, God ami kukup kaa kanolin kala, kalalip utamalip, aa ami titil dukum suunkup ilin ayo utamip yi, Ali atin ti God u! kala atam-som, kanum-tabasip. Kemin, dok kano tunum kaa boko-lomda: Nali utamila, God kaa ma bom ila atamin disa keliya, ban kebi no, kalokoma disa ko.

²¹ God kulaa atamsip la, kulaa fan God daa yo, kala-lomdip ami win kaa kufon-bam yaap ke yo, ke-bam kanun-umbip disa; imi aket fukunin kaa, mafak-alom babon daa, malang tini-yinsu. ²² Kemin, ilmi fuut kaata-kup, tabe-bam boko-lomdip: Nuli ti utamsup o, ken-umbip. Lale, ili atin ti babon daa tiinaasip. ²³ God ali ti tunum sakbaalim ale, suunkup ilin God kemin, ale tunum nuli taan-laamin tunum lale, ili God ami daang ukola maso ma naalalip disa ke-lom kela ilmi sikil ta yak tunum sinik, awon nuuk imi sinik, inap sinik kanolin miin kiita, talalbi-kutii-lom aman dakayila-yaabip o.

*Kukup mafak disa almi kusnum kusnum imi sang kaata ko
Fpai 3:18-19, Kol 3:5-9*

²⁴ Kanu-biliwa, God kaa kamboyilaya, ilmi aket mafak fukunin kaata, yim-tama yang atin kukup mafak tem kawu tiniluya, ilmi angtiil ayo ku-mafak-dakan-umbip kemin, ²⁵ kanolin tunum kiili, fan God ami tituun weng kaa kela-lomdip Setaan ami kasen-fakamin weng kaata fukule, miit kayaak ayo kela-lomdip saak yak mafek mafek God ami dotusa kaami ban kaata, dakan-bamdip wiis

saan-bam ken-umbip. Lale, nuli God almi win kaata, suunkup kufun una-buluwa yo, kala-somla ko. Kemin, yaap taa!

²⁶ Kanu-biliwa, God ali kuno tiin ita-balaya, fatom tibin kukup kaami aket-kup yan-balaya, unang yakal tunum iso, sin-laa-bam atafiimin kukup ayo kela-lomdip afalop kusal unang kusnum iso sin-laa-bam ke-biliple, ²⁷ kuno tunum yakal imi aket ayo atin mafak keyu unang iso, sin-yaa-bamdip utam-laamin kukup kaa, kela-lomdip aptum kusal kusnum iso, sin-laa-bamdip ili aptum kusal kusnum iso, fatom tabin kukup ata kanu-bilipla, ilmi kukup mafak kanubip kaata, yaap keyu kaami uluum kuuta taba-lomdu ilmi aket tem so, angtiil so, kiiyo ku-mafak-dakayila-laabu te!

²⁸ Kemin, God ayo utama yi, Imi aket fukunin kabak-ali, God kaa ka disa yo, kala ban bokolip itamdala, kamboyala ilmi fanang saanin mafak kaata-kup kutal-fuku-bomdiwa yak kaa kanumin daa yo, kalsa kaami kukup kaata kanunyaabip. ²⁹ Kemin, atin kukup mafak yaapkan kiita ilimi aket tem dongnula nuu-bam ale, ban ke-bam aptum kusal imi mafek mafek kiita tal-kaayin-bamale, aptum kusal iyo aket mafak kukaayin-bam aa, tunum mafek mafek soyal imi bung kiita tal-kaayin-bam ale, tunum yelip taan-laa-biliple, weng aal diki-bam, aa aptum kusal imi ibakayimbilip fan o, ke-bam ale, aptum kusal iyo yam-mafak-dakabam ale, weng uyo de-kulii-una-tala-ke-bam ale, ³⁰ aptum kusal imi bolop-yim-bam win mafak kaata bakayim-bam ale, God ami atam suun-bamdip; weng titil tibin weng mafak mafak-kup baka-bamdiple kukup mafak kiita-kup nuu-bamdip; iyo dak-fanan-tal-une-bamdip aa, Nuta-kup o, kala ilmi tong kaata-kup baka-bam ale, dok kanolin kukup mafak kaata ma no-lom ban kelum o, kala kabak-ami liip fen-tal-une-bam ale, awak-aalap so, imi weng

kaa, kuyang saak tii-bam ale, ³¹ babon-tal-une-bam ale, disa weng ibaka-bam ale, ilmi kiim maakup imi aket kaa kuya-laamin dinim ke-bam ale, aptum kusal kayak kayak imi ifan o, kala olen-kaayin dinim ken-tabasip. ³² Kanu-bilipla, God ami tituun-kup tabin weng ma bokoya kuka-daasa kaali, boko-lomda: Tunum kanolin kukup fukulin kiili ti yaap ke ma fokoli yang taan-laamin abip un-ilom atin maaklo win dinim ke-lokomip o. kalsa. Kemin, tunum kaa-bilip kiili ti, lo kulaa utamsip. Lale, kela-lom kukup mafak ata ti kotal-fokusip kemin, kaa kanun-umbip kaata-kup daa; ti aptum kusal kayak kayak yakal ti kano kukup mafak kotal-fukubip ili tangbal kanubip o, kal-bom ken-umbip o.

2

God ami yam-kuku-bamda numi kukup tambal-kup tiiya-laamin ami sang kaata ko

Mat 25:31-46, 2Tes 1:7-10, 2:3-12, Rev 14:14-20, 20:11-15

¹ Kanum bokosa la, alik ibi kaptum kusal yim-bak-saanin tunum kemin ale, maakup maakup kipni bokoyokomi. Kabi kalok kano kaltapni ban kemin ayo kuwaalokomap disa kemin, ti weng selan. Kabak-ali dok kata disa kabi kukup mafak kaa kaptum kusal imi kanun-umbip tap ke ti kapkal kanun-yaabap. Kemin, kabi yak kaptum kusal kii yim-bak-saan-umbap kaali, kaptum kusal imi sang kaata-kup bakayila-yaabap disa; kemin, kapkal ti kanun-umbap kemin, kaltapni weng kaata tambak-saanbu te! ² Nokol utamsup: God ali kanolin kukup fukulin kiili, kaami maan ayo ukaayim-bala angtiil yol awak kaayo, um-tal-dakan-umbip. Kemin, God ami kot kamayim-bam yim-bak-saanokoma kaali ti, atin tituun-kup. ³ Kemin, kabi kaptum kusal iyo bakayim-bamdap: Kaa kukup mafak nun-umbip o kal-bom bakayim-bap.

Kata, aa kanolin kukup kulaa ti kapkal ban ke-laabap kemin, kabi kanimin o, kalbap? Kabi God ami kot ayo kalok kano-lomdap kela wakadaa tambal-kup unokomap i? ⁴ Kabi kanimin o kala kanolin aket kaa fukunbap? God ali tambal tambal ma kamap-tam-bam ale, abiltap kapni ban kemin kaami maan ayo nuup-tin disa; ali ipyo suunkup balili-kala bomda fen-tabasa. Kemin, God ami kukup tangbal kaali, kapni aket fukunbap ayo miit dinim kemin, saak-kup o, kalbap ema? God ami aket fukunin kaali, kapni aket kaa fal-siki-lom kapni ban kemin ayo kelan o, kala-lomda talal-tamba kaa utamsap disa ema?

⁵ Kabi aket fal-sikilami disa yo, kalalap kaltapni aket ayo titil-foko tuum tap kelap namti, kaata fan ilom kabak-ami maan uyo sisol mafak kup-tokoma kaata, afetbap. Kemin, sokomu kaa, God ami aket atul tabemin kukup kaami am daanula, tituun-kup kot kamayokoma kawu, kapni ban wakamin kaami maan namti kawu kuluulokomap ko.

⁶ God ami tunum imi kukup kanum-laabip kaami maan tiyokoma kaali, atin ti tiiknula kawu kukaayokoma. ⁷ Kemin, tunum malo ma iyo imi aket fukunin kaali, Kukup tangbal ata-kup titil-biki bom-bulupla, God ayo numi yim-tama tam almi falala-kalin abip kawu daa-lomda, ayo numi win tangbal kaata bokoyimba-kup ale, ayo talalu-yimulala, nokol taan-laamin uyo uktaayuk o, kalalipla kaami liip kaata fen-yaabip. Kemin, kaata God ali tunum imi talalu-yimulaya, God aso suunkup ilokomip. ⁸ Kuno tunum malo ma ita nulmi aket fukunin kaata-kup o, kal-bom tabuu-bomdiple, kukup tituun-kup tabin kukup ayo daang ukuwa kewa kukup mafak mafak kiita-kup tabun-umbip. Kemin, God ayo kanolin tunum ili aket atul dukum kuya-lomda, atin kukup mafak ayo kuya ke-lokoma. ⁹⁻¹⁰ Kanta kukup mafak alik kiiyo, tabuulip namti, God ali aket uluum so, angtiil yol so, kiita imi diim

abamnu keyokoma ale, kanta kukup tangbal kaata-kup kotal-fukulip namti, God ayo win tangbal so, almi falalakin kaaso kuyala, dak-diiba-bom bilili-kup kalokomip. Kemin, God ali Juda kasel ita-kup kuyokoma. Lale, kuno tunum miit kusnum iso kuya ke-lokoma. ¹¹ Kabak-ami miit kaali, God ali kiita tunum win tabin o, kala, kiita tunum win dinim o, kal-bomda yam-kukulokoma disa; ti tikip alik maakup kuyaku-diyaku-ke-lomda tunum imi kukup kanun-yaabip kaata, yim-bak-saan-umba ko.

¹² God ami yam-kukumin kaa kanumin kemin, tunum miit ma Moses ami Lo kuu utamsip disa kemin, ban kemip kaali, iyo lo kaa utamin disa ke-bamdiwa, iyo maaklo ban ken-umbip. Lale, God alalta yam-kukulokoma kaa, atin maaklo ke win dinim ke-lokomip. Lale, Juda kasel ili Moses ami Lo kaali, iyo utamsip kemin, ban kelip namti, God ali lo kaata kuluu-lomda yam-kukulokoma kaa yakal ti kano maaklo ke win dinim ke-lokomip. ¹³ Kaami miit kaa, unang tunum iyo God ami Lo kulaa disa kulu weng san-kaamin-kup kemip namti, God ali imi bokoya-lomda: Kipni ban kemin kaami uluum kaali, disa keyulula tituun-kup tabin unang tunum kelip kayi! yokokoma disa; tunum kanta God ami lo kaata-kup fukulip namti, fan ita-kup God ayo kanolin weng kaa bokoyokoma. ¹⁴ Moses ali God ami Lo kaali, kayak kayak ili ma kuyinsa disa; la, kulii daa iip maakup maakup ita ilmi aket fukunin kaata-kup, lo kaami kukup kaata kotal-fukusip. Kemin, God ami Lo kaa tunum kanolin imi diim kawu-kup buu daa; la, God almi aket fukunin tangbal kaata, kukaayim-balaya, utamipla yi, God ami aket fukunba kaali, Kanolin o kalba kala, kala-lomdip kotal-fukusip. ¹⁵ Kiimi kukup kotal-fukusip kuuta tabal-lomdu, nuyo kukuyula kawu utamuwa yi, Kukup kuumi aket fukunin kaa, ilmi aket tem kabaku buu; kaa God alalta ku-fatap-tiyala kanubip kala, kalbup. Kemin, aa

ti kuno kukayak kukayak kemin, kuuta taba-lomdu asuk kukuyula, utamuwa yi, Faneng u, kalbup. Kemin, kipni kukup ma kaali, iltipni aket fukunin kaata boko-lomdu: Kaa mafak kebip kemin, fatom-duk-duulin o, kalbu-kup ale, imi kukup ma kaa ilmi aket fukunin kaayo boko-lomdu: Kukup kaa kanubip kaa yaap nuubip kemin, fiyaap duulin o! kal-bom ken-yaabu no.

¹⁶ Kemin, kaa ilom am ma daanokomu kawu, God ayo yam-kuku-mokoma kaami ok kaali, Yesus Kraist ami kolaya, alta unang tunum alik imi aket fukunin kaaso, kukup kaaso, kiili yawaal-daasip kemin, yam-kuku-mokoma. Kemin, God ami weng tangbal kukaayila-yaabi kaali, kanolin sang kaaso bakayila-yaabi o.

Juda imi kasen-foko ilmi aket fukunin Lo uta taba-lomdu nuli yaap dong dokoyokomu no ken-yaabip kaami sang kaata ko

Mat 15:11-20, 23:16,24, Luk 6:39

¹⁷ Juda kayaak kabi baka-bamdapla: Nali Juda o, kal-bomale, Nali Moses ami Lo ayo kutal-fuku-lom tangbal-kup laabi kemin, nali God ami tunum kemin, nami win uyo kufuubi no, kalale; ¹⁸ kabi God ami aket fukunin ayo utamsap kemin, kabi Lo uyo kukup-tam-bilip dik-daa-kuluu utamsap kemin, kabi atin kukup tangbal kaa yaap ke-lokomu no, kalale, ¹⁹⁻²⁰ kapni aket fukunin ayo boko-lomdap: Nali Lo utamsi kaata utafiimin kaami miit namti kaa utam ale, fan tituun-kup tabin weng kaami miit ayo utam kesi. Kemin, nali yaap tunum tiin fiim ami liip ayo kukolami le, nata tunum kutamiip kawu ilin ami yokon namti kalabi le, nata tunum dik-daa-kuluusip dinim imi weng tem kukaayin namti kalabii, aa nali man katip katip imi kukuyin namti kala bombii no, ken-umbap ko.

²¹ Aa, kabi kaptum kusal kiita kukuyila-yaabap. Lale, kanimin o kala kaltapni weng kukuyila-yaabap ayo

kaltapni kaa kutal-fukulin disa kesap yoko? Kabi yak tildak imi bokoya-lomdap: Yukut kaa inin disa yo, yakan-kan-umbap. Lale, kapkal yukut kaa inan-umbap ema te? ²² Kabi kayak kayak imi bakayim-bamdap: Tunum din, unang din kiiso, tunum ket unang sii kii sadikimin disa yo, ken-laabap. Katale, kapkal kanun-umbap ema kayi? Kabi weng ayo dukum-kup kukaayim-bamdap, awem men kaa, dang ukuwa kelin o, ken-yaabap. Lale, kapkal tam am awak kaptamu ami duung ima aye, ayo kapkal yukut dakan-umbap ema? Kabi ti kanumap namti, kaalile God ami dang ukola-laamin liip namti kaa bombuu te!

²³ Juda kayaak kabi kaltapni win kufo boko-lomdap: Nali God ami tunum kemin, God ami Lo kuluu utamsi no, kalbap. Lale, kabi Lo duul-bamdap God ami win kaa ku-mafak-dakaala-laabap taa! ²⁴ Kemin, God ami Sukon Tem kabak kapni kanun-yaabap kaami sang ayo boko-lomdu: Juda iltipni fuut kaata tabe-biliwa, tunum God ami lak duulin disa kayak kayak iyo itamdiwa, God ami win ayo ku-mafak-dakaala-laabip o, kalsu.

Pol ami boko-lomda: Tiltam God ami tunum kemin kaali, aket tem kaami mafek mafek kaata no, kalsa kaami sang kaata ko

²⁵ Kulaa, awak uyo tamulule, kawil-fakal ita taba-lom kapni ipnaal bo-kukan-tiip-tiple, ali God ami tunum kelan o, kalsip. Kemin, kabi God ami Lo kaata kutal-fuku kuliitabap namti, siin umi ipnaal bo-kukan-tiip-ta-silip kaata, taba dong dokop-tokomu. Lo ayo lolap namti, angtiil ipnaal kaa ukduu-kukan-tiip-ta-silip kaata, dong dokop-tokomu disale, kabi yak tunum miit ma ipnaal bo-kukan-tiiyin dinim iltap ke-lokomap. ²⁶ Ale, dok kanolin tunum ata ami ipnaal ayo bolin dinim yale, ayo Lo kaami kukup alik kiiyo, kutal-fukula namti, God ali tunum kaa atamala,

Ali fan nalmi Lo kaami liip kaa dakela-unen-umba kemin, fan ipnaal bo-kukan-tensip tunum alaltap kala, kalokoma. ²⁷ Fan taal! Juda kayaak kapni ipnaal ayo bo-kukan-tiip-ta-silip ale, aa God ami Lo Moses ata dolsa ayo kapni diim kawu buu. La, kapkal Lo kaa duula-laabap. Kanola, tunum ipnaal bo-kukan-telin daa ali Lo kaa fan kutal-fuku kulii-taba namti, ami lo kutal-fukuba kaata taba-lomdu kapni tam-bak-saan-bam bokop-ta-lomdu: Kabi Lo kaa dotu fukubap dinim o, tokokomu.

²⁸ Fan, God ami tunum ayo dok kanolin tunum ata ni? Kabi boko-lomdap: God ami tunum kii, Juda kayaak ita kemin, kanta awak-aalap iyo Juda kayaak ke-lom duulip awil-fakal ita taba-lom kapni ipnaal kaa bo-kukan-tiip-ta-silip namti, kaata kayi, kalokomap. La, kaaka disa. ²⁹ God ami tunum ke-laamin kaali, kanumin kemin, God ami lak ayo duulaya, God ami Sinik ata tal aba yak ami aket tem un-ilom dap-talaluba. Kemin, God kaa awak-aalap imi kukup so, ipnaal bo-kukan-tela-yaamin kaami kukup so, kiili ding boko-laaba disa; Sinik ami yak aket tem kabaku bombe kaata-kup, ding boko-laaba; kemin, tunum ayo God ami lak duula namti, ali tunum imi tiin diim kaa win so ke-lokoma disa; ali ti God ami tiin diim kaata, win so ke-lokoma no.

3

Kukup mafak ta kukup tangbal kuu welu tiil banoma disa kaami sang kaata ko

¹ Kanolin kemin, Juda nuli kalok kano-lom nuta nuta ke-lom tunum miit ma kii yim-baak tibiilamup i? Dok kanolin mafek mafek tangbal kaata ipnaal bo-kukan-tiia-laamin kaami liip kaa tiltam talen-umbu ni? ² Kaye? Kabak-ali ti mafek mafek tangbal tangbal kiita bom-bilip ko. Kamasi mafek mafek tambal kiili, God ami weng ayo kulaala yak Juda numi sikil diim abamnula, tiin mo-bomdup, nuyo

kayak kayak iyo bakayim-bam ken-umbup ³ kaa tifan kemin, Juda malo ma kiili God ami weng kaa kutal-fukulin disa kesip kemin, God ayo kukup tangbal kaa kukaayim-bisa disa; kaa kanimin o, kalokomup i? Ti ilmi God ami weng kambolipla, akal keyase kaata taba-lomda, kukuyala utamuwa yi, God almi weng Abraham ami bokola-lomda: Kapni man loop kiili, kukup tambal kukaayokomi kayi! kalsa uyo keyinsa no, kalokomup ema? ⁴ Daa! Unang tunum alik ili ibakan-umbip la, God ali ti suunkup weng tituun-kup tabin kaata, baka-bam ale, ami kanolokomi no, kalsa kaata, aket fukun-bom ke-bam laaba. Kemin, ultap God ami Sukon Tem ayo boko-lomda:

Unang tunum alik iyo utamiwa yi, Kapni weng kaa atin ti faneng o, kalale, waasi iyo timbi-din daalip kot kemokomap kaali, titamiwa yi, Kabi atin tituun-kup tabin tunum kala, tokokomip o,

kalsu.

⁵ La, nuli ban ke-bulupla kawu, God ata aket atul kuyilalom yim-bak-saan-bam maan tiyala, unang tunum iyo God ami atam-lomdip boko-lom: Ali tituun-kup tabin tunum o, kala-laabip. Kemin, nuli tawaal diim tunum ilimi aket fukunin kaata kuluu-lomdup boko-lom: Numi ban kaami kalan kaata, unang tunum iyo God ami win kufola-laabip kemin, kanimin o kala ali aket atul kaa numi kuyila-lomda, numi maan mafak uyo kuya-laaba yoko? Ali ti tituun-kup tabin disa yo, kalomup ema? ⁶ Daa. God ali tituun-kup tabin disa dinam, kalok no-lomda tawaal kala dik-daa kulaasu kaami unang tunum alik numi kukup ayo yam-kukulama disa ko.

⁷ Nami kukup mafak kanu-bilila kaata, God ata maan tiip-nase kaali, kuuta taba-lom kukuyula, kayak kayak ili fatap-kup atamipla, God ami maan tiiya-yaamin kukup uyo tituun-kup tabin kesu kala, kala-lomdipla God ami

win ayo kufolipla tiltam atin ti dukumnu namti, kanimin o kala God kaa nami kanolila, ita almi win tangbal kufonbip kiimi kukup uyo talalu utamin disa ke-lomda bokop-nalom: Kabi ban wakamin tunum kebap kemin, maan kaa tiip-tokomi no naka yoko? Maan tiip-nokoma kaali, God ali tituun-kup tabin disa yo kalomi nema? ⁸ Kanum bokolup kemin, tunum ma iyo boko-lomdip: Na kuno, nokol kukup mafak ma so ma ke-bulupla, kayak kayak iyo numi kukup mafak ayo atam-som ale, God ata numi ban kemin, kaami tiyim-bamda kukaayimba kaali, utam ke-bamdiwa, God ami tong bakamik o, kalbip. Kemin, imi weng ayo yaap keyokomu no? Disa. La, tunum malo ma iyo weng mafak kanolin kaata kukaap-nambam boko-lom: Pol ayo tunum imi weng kanolin kaali bakan-unba no, kala-laabip. Kemin, am ma daanokomu kawu, tunum kanolin kiita ibakamin weng kaata numi kukuyimbip kaami kalan kaali, God ata maan tituun-kup tabin kaata, tiyokoma. Kemin, yaap keyokomu te!

God ami Sukon Tem boko-lomdu: Tunum tituun-kup tabasa kaa ma bombe disa yo, kalsu kaami sang kaata ko

Rom 3:21-31, Gal 2:15-21, 3:11-14

⁹ Kanum bokolup kaa kanimin o kalbap? Juda kasel nuta nuta ke nak-tunum kusal kii kabaak banip keyinsup o kalbap ema? Disa! Nali kaa boko-lomdi: Ban kemin kuuta taba-lomdu Juda nuso, tunum miit kusnum iso, alik nuyo yim-bak-mosu no, kali te! ¹⁰ Kemin, God ami Sukon Tem kaami sang kaa boko-lomda:

Tunum God ami tiin diim kaali ma atin tituun-kup tabasa kaa, ma bombe disa; le ¹¹ aa, God ami kukup tangbal kaa ma talalu utamsa tunum ali ma bombe disa; aa Nali God ami diim kawu ilon o, kalba tunum, ali ma bombe disa yo. Kemin, ¹² alik ili God kaa

kela yang ban-ilom ale, alik ili ti tunum mafak kelomdipla kemin, maakup aye ma ata taba-lomda kukup tambal so ma kotal-fukun-umba disa; atin ti disa yo. ¹³ Kemin, imi weng mafak kaali, kom tem fom tang tabeba tap ke baka-balale, weng yaapkan iyo disa kawu bakan-una-tala-keliwa, unang tunum iyo weng san-ilomdip taan-laamin kaami liip uyo dikela-unen-umbip; ale inap mafak tunum aamin altap ke, aptum kusal imi win ku-mafak-dakaayin ami win yaapkan iyo bakayim-bamdiple, ¹⁴ suunkup wiis-saanin weng so, weng mafak atul-kup tabin so, kiiyo, aptum kusal imi weng bakayim-bamdiple, ¹⁵ abiltap-kup aket atul tabeyu aptum kusal iyo yelip taan-laa-bam ale, ¹⁶ suunkup mafek mafek yaapkan kiiyo, ku-mafak-dakaayin-bam ale, uluum tabin yaapkan iyo tunum ami kukaan-bam ale, ¹⁷ ili aptum kusal kusnum iso aket maakup ke balili-kalin kaami miit uyo kaal-ke utam-laamin dinim ke-bamale, ¹⁸ God ami aket kaa fukun-bam kukaan-bamdip suunin disa yo,

kala God ami Sukon Tem ayo kanum bokosa no.

¹⁹ Nokol utamsup kemin, Moses ami Lo kaami weng alik bokosu kaali, tunum lo utamsip imi bakaya-laabu kemin, kaa kalok kata naa kalolip: God ami aket kaali, Lo kaata kutiiyilila, tunum ali dok kano yawaal-daa boko-lom: Nali tituun-kup tabin tunum o kaloma disa ke-bam, tawaal kala dik-daa kulaasu kaami unang-tunum alik ili ilmi ban kemin kaami uluum tem diinin o, kala-lomda, God ayo Lo kaali, Moses ami konsa. ²⁰ Kemin, kaami miit kaali, Lo kaata kukuyula, utamupla, Nulmi ban kemin namti kabuu no, kala-yaabup kaata-kup o. Tunum ali ma Moses ami Lo kukup ayo kotal-fukula namti, God ali ami kanuba ayo atam-ilomda bokola-lom: Nami tiin diim ayo kapni ban

kemin kaami uluum ayo disa kep-tula tituun-kup tabin tunum kelap o, akokoma disa yo.

Tunum Kraist ami daang bakaala namti, God ami tiin diim kaali, tituun-kup tabin tunum kemin kaami sang kaata ko

Rom 1:16-17, 5:1-11, 10:5-13, 1Kor 1:18,24, Gal 2:15-21, 3:11-14

²¹ La, am kala daanse kulu, God almi tiin diim kawu tiltam tituun-kup tabin tunum kemin liip kaali, nuli kukuyasuu. Kemin kaali, Lo fuku-laamin kaami liip kap-toowu tunum ayo God ami tiin diim kawu tiltam tituun-kup tabin tunum ke-lokoma disa. Kemin ale, liip ma ami tem kawu tiltam tituun-kup tabin tunum ke-lokoma namti kala bombe: Moses ami Lo dolsa kaaso, God ami Profet imi weng dolsip kiiso, kiiyo kabak-ata liip ma kaami sang kaata bokosip. ²²⁻²³ Kemin, God ami tiin diim ayo tiltam tituun-kup tabin tunum kemin kaami liip namti kalabu: Unang tunum nuli akal almi alik akal almi alik disa; nuli ti ban ke-lom ale, God ami numi tong bakamakin ayo uktansup. Kemin, nokol ti kanola unang tunum alik ili kanta Yesus Kraist ami lak ayo duulip namti, ita God ayo bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum o, kala yaka-yaaba no. ²⁴ Yesus ata taba-lomda numi iliim ayo boyase kala, kala-lomda God ali almi aket fukunin kaata-kup numi bokoya-lomda: Kipni ban kemin maan kaali disa keyulula, nami tiin diim tituun-kup tabin unang tunum kelip o, ken-yaaba. Kemin, God ali molipla kawu, kukup tangbal ayo kukaayon o, kem-yaaba disa; ali ti masiim kukaaya-laaba no. ²⁵⁻²⁶ Sawaayak kawu, God ayo Yesus uldaa-dabuu-lomda, Dabaali daak as diim saaknala kawu, ami kiim sing-tam daalokomu kaata, unang tunum almi lak duulokomip imi ban ayo moyokoma no, kala-lomda dabaala talse. Kemin, God ami kukup tambal tituun-kup tabin kaa kukuyase kaalile, sawaayak God ayo unang tunum ban kemip iyo kukup mafak kaa asiik abiltap

maan tiyin-bisa disa; la kamala kala daanu kaali, God ali unang tunum imi ban kemin ayo afet-yin-bam ale, unang tunum alik Yesus ami lak duulip iyo God alta boko-lom: Kipni ban kemin ami maan kaa disa keyula, ibi tituun-kup tibin unang tunum kelip o, kal-bom ke-balaya, nokol utamupya, God ami kukup tangbal kanola kukaayimba kaayo, tituun-kup tabasu kukup o, kal-bomdupla, utafiin-umbup o.

²⁷ Kanuya-laaba kemin, nulmi win kufumin kaami liip kaa doku bombu ni? Atin disa ko. Kaami liip kulaali bak-daasu te! Kalok nolin ma ata taba-lomda liip kaa bak-daasa? Nulmi Lo fukusup kaata, taba-lom liip kaa bak-daasu nema? Disa. Nulmi Yesus ami lak duulup God alalta taba-lomda talalu-yimu-laamin kaata, kaami liip kaa bak-daalula, nuli kalok no-lom nulmi win kaa kufumalup dinim. ²⁸ Kemin, weng kala bakabup kaami miit kaata bokolokomi kemin, tunum ali Lo kaata-kup kutal-fukula namti, God ayo bokola-lomda: Kapni ban kemin uluum ayo disa kep-tuya, tituun-kup tibin tunum kelap o, akokoma disa; tunum ali Yesus ami lak kaata duula namti, Kaata fan, ali tituun-kup tabin tunum o, akokoma no.

²⁹ Aa, God kaali, Juda kasel kiita-kup imi God ema? Disa! Ali ti tunum miit kusnum kayak kayak iso, maakup imi God o. ³⁰ God kulaa ti maakup. Kemin, ali alik kuyakudiyaku imi God maakup. Kemin, tunum ipnaal bo-kukan-telin tunum akal tiltam Yesus ami lak duula namti, kaali God ali bokola-lomda: Kapni ban kemin kaami uluum uyo disa kep-tu tituun-kup tabin tunum kelap o, akokoma. Le, kuno tunum ipnaal bo-kukan-telin dinim akal tiltam Yesus ami lak duula namti, aa ti kano, Kapkal tituun-kup tabin tunum kelap o, aka ke-lokoma. ³¹ Kemin, numi Yesus ami lak duulupla, Ili tituun-kup tabin tunum o, yakase

kaata, taba-lom Lo uyo kulaak molamu nema? Daa! Lo kuuta kukuyula utamuwa yi, Kaa kukup tangbal e, kaa ban kemin kukup e, kala-lomdu, Yesus ami lak ayo dakaabup kemin, kabak-ata utamuwa, Lo kaa ti tangbal kala, kebup o.

4

God ata Abraham ami bokola-lomda: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap kayi! Ansa kaami sang kaata ko

Gal 3:6-20, Hib 6:13-20

¹ Juda numi awaalik Abraham ami sang ayo kanimin o kalokomup i? God ali kalok kanolin kukup kaata, kolala Abraham ali atamsa ni? ² Kaaye? Abraham ali ti kukup tangbal so, okok kemin tambal so, kiita-kup, kotal-fuku-balala, kaata God ayo bokola-lomda: Kabi tituun-kup tabin tunum o, ansa dinam, Abraham ayo nalmi titil-kup o, kalala almi win-kup kufu-bisa. La, God ami tiin diim kaali, ali titil dinim kemin ale, almi win kaata kasen-foko kufuuba no, ansa. ³ Kemin, God ami Sukon Tem kabak kanimin o, kalsu? Uyo boko-lomdu:

Abraham ami aket fukunin kaa, God ami weng kutiip-na kaali ti, fan kanolokoma ko, kalaya, God ayo aket fuku-daa-lomda: Abraham ami kanum bokola kaata, ali tituun-kup tabin tunum kela kayi! ansa no,

kalsu.

⁴ Nokol utamsup, Tunum okok-bamda sisol ayo kuluulokoma kaa, boko-lomdup: Masiim kuluula no, kalokomup disa; kaa almi okok keba kaami kun kaata kuluula no, kalokomup. ⁵ Kemin, ultap kano tunum ali aket ma fuku-daa-lom, God ali nami kukup tangbal kaa, titil-fak-daa-lom kotal-fukuli kaata, ayo atam-ilom bokop-na-lomda: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap o, kalokoma dinim. Kemin ale, tunum kaa God ami lak

duulin dinim la, boko-lomda: U, fan God ali nami ban kemin ayo yaap kep-na-lomda bokop-na ko: Kapni ban kemin kaami uluum uyo disa kep-tula, tituun-kup tabin tunum kelap o, nokokoma kala, kala namti, God ali tunum kaami kanum bokola kaata utamdaya, Kabi tituun-kup tabin tunum kelap o, akokoma. ⁶ Kemin, God ayo tunum ami kukup kaa diing bakan-umba disa; almi Man ami lak duu-laamin kaata, utamdala bokola-lomda: Kapni ban kemin kaami uluum ayo disa kep-tulala, tituun-kup tabin tunum kelap o, kalala, fiyaap duun-umba. Kemin, sawaayak Devit akal ti kano kaami sang kaa boko-lomda:

⁷ Unang tunum alik kiiyo kanta God ayo imi kukup mafak uyo dilit moya-lomda imi ban kemin kaayo, toloya namti, unang tunum kaa kanoya iyo fiyaap duu-mokomip. ⁸ Kemin, kano Dukum ayo tunum ma ami ban kemin kaami aket ayo lokolu kela kela kema namti, tunum kaa fiyaap duu-mokoma kayi!

kalsa.

⁹ Kuno tunum ma awil-fakal ita ami ipnaal kaa bo-kukan-tela boko-lomdip: Nuli God ami man o kemin tunum ita-kup God kaa imi ban kemin kiiyo takan-tiiya kaami fiyaap kaa, duu-mokomip ema? Disa! Tunum ipnaal boyin disa bilip yakal ti kanola kanumin fiyaap kaa duu-bilip ke-mokomip. Kemin, Abraham ami aket kaali asuk fanang daalum. Numi weng kala bokolup namti kalabu. Kemin, boko-lomdup: Abraham ali God ami weng kutiip-nala kaali, ti fan kanolokoma no, kalala, God ayo bokola-lomda: Kapni ban kemin kaami uluum kaali, disa kep-tu kemin, bokop-ta-lomdi: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap o, kalomi kayi! ansa no, kalup. ¹⁰ Kemin, Abraham ali dok kanu-balala, God ayo atam bokola-lomda: Kabi tituun-kup tabin tunum o ansa ni? Ami ipnaal kaa, bo-kukan-telip bom ila ye, bo-kukan-

telin disa kelip bom ila yi? Disa. Ami ipnaal kaa bo-kukan-telin disa kelip bom ilala, God ayo bokola-lomda: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap te! ansa. ¹¹ Abraham ami ipnaal ayo bo-kukan-telin disa kelip ilomdaya, God ami weng kutiip-na ayo fan kanolokoma kala, kala-lomda, God ayo boko-lom: Kabi tituun-kup tabin tunum o, ansa. Kemin, Abraham ami ipnaal kaa, bo-kukan-tensip ami dal kaali, woko-lomdu Abraham ami kukolula, atama yi, God ali nami nam-buuse kaami miit kaali, nami aket fukunin kaa, Fan God kaa kanolokoma no, kalasii namti kulube no, kala-lom, atamsa. Tunum kanta ipnaal bo-kukan-telin disa lale, God ami lak duulip, God ayo bokoya-lom: Ibi tituun-kup tabin tunum o, kala namti, kiimi Abraham ami kamasii God ami lak duusa tap kelipla kaata, Abraham ami man loop ililtap ke-lokomip. ¹² Kemin, Abraham ali tunum malo malo imi ipnaal bo-kukan-tiiyip iyo boko-lomdip: Nuli God ami man o, kalin tunum imi awaalik kesip. Kemin, kaami miit kaa imi ipnaal bo-kukan-tiimin ata-kup daa; sawaayak Abraham ami ipnaal bo-kukan-tiilin disa kelip ilom God ami lak duu-bisa tap ken-umbip. Kanolin kemin, ili Abraham ami man loop ililtap ko.

God ami kanolokomi no, kala-laaba kanolin kukup alik unang tunum almi lak duulin imi kuyinsa kaami sang kaata ko Gal 3:6-20, Hib 6:13-20

¹³ Sawaayak kawu, God ayo Abraham so, almi man loop dap-tiila unokoma kaptoop aso imi bokoya-lomda: Ibi unang tunum miit ma ma kullii kulaak baniwa, iptaa iptaa ke-lom tiin molokomip o, kalsa. La, Abraham ali Moses ami Lo kaata kutal-fukulaya, God ali ansa disa; Abraham ayo utamaya, Kaa fan God ayo kanolokoma no, kemaya, God ayo boko-lom: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap te! akaya, God ali asuk weng ma kutii-lomda Abraham ayo bokola-lom: Tituun-kup kanolokomi no, ansa. ¹⁴ Kemin,

God ali almi weng kanolokomi no, kala weng kutiisa kaami mafek mafek iyo tunum Lo fukulin imi-kup kukaaya-laaba dinam, kaa God ayo almi weng kutiise kaa kewala, titil dinim, disa kulu tiinule, kuno ti tunum iyo God ami lak dakaamin kaami liip kaali, God ayo kewala, kakal ti kuno titil dinim kelakin. Lale, kabak kano-laaba disa. ¹⁵ Kemin, God ali Lo kutiilala, kuuta taba-lomdu numi ban wakamin kaami maan tiimin uyo kutaltam dakan-umbu. Kemin, Lo uyo disa dinam, nuli kalok kano boko-lom: Yak tunum kalawaali Lo lola no, ken-umbup disa la te!

¹⁶ God ami aket fukunin kaa, Abraham almi man loop alik iyo talal-yim-bili tituun-kup tiltam nami weng kutiilom imi kuyokomi kayi! kalsi kaa disa kulu masiim kuluuliwa yo! kal-bomdala, God ali utamala yi, Unang tunum ili nami Lo kutiisi kaa kutal-fukulin dinim, kelokomip kaami maan kaali, kuyokomi no, kalsa. Yale, kukup tangbal kaata ma kukaayon o, kala utamala, Abraham ali nami lak duusa kawu, weng tangbal kaa kutiilom Abraham ami bokonsa. Kemin, weng tambal kala kutiyyinsa kaa, tunum Juda kasel kiita-kup daa; tunum miit kusnum taltam God ami lak duu Abraham ami kanosa tap kelip iso, imi weng kutiyyinsa. Kemin, tunum almi man loop imi kukup tangbal kukuyin-bala iyo utafiibip tap kano ti Abraham ali tunum God ami lak duu-yaamin kukup uyo numi alik kukuyinsa. ¹⁷ Kemin, God ami Sukon Tem kabak-ami sang uyo boko-lomdu:

Nalta bokop-ta-lomdi: Kabi man loop dap-tiila, umbutoop tunum miit wokolokomu imi awaalik o, kalalila, uldaa-tam-buuli no, ansa. Kemin, weng kala God ata kutiisa kemin, atin ti titil-fak-daalokomu no. Kemin, God ata-kup tunum saaknip kiiyo, yim-fola tam tiinalip ale, mafek mafek utamupya, dok kano tiltam tabomu dinim o, kalbup kaali, naandaawa tiltam tabe-bam ken-umbu kemin, Abraham ali

God almi weng tituun-kup tabin ti kanolokoma no, kalsa ko.

¹⁸ Kanola Abraham ali God ami kaata kanolokomi no, kalba kaami liip kaa kanolokoma kaali, utamin disa; la, ti almi aket kaa fuku-daalala, God kaa, ali fan kanolokomi no, kalsa kaa ti, ali liip kawu tiltam tulu utamsa kaa tunum tap kelaya, kaata God ayo dong dokolala, tiltam tunum miit win so imi awaalik kesa. Kemin, God ami sawaayak Abraham ami bokola-lomda: Kapni tunum miit ayo tiltam kanolokomu no, kalsa namti kaa tiltam dukumsu. ¹⁹ Kemin, Abraham ali utama yi, Nami wasital kiili, 100 keliya, tunum sawol kebi kemin, kalok nolila, man kaa duulokomi disa yo, kalale, kuno Sara ukol man dinim bombii unang sawolsu no kalsa. La, ami aket fukunin kaali, Titil-fak-daa-lomda utamala, God ali fan ti kanolokoma nu! kalsa. ²⁰ Kemin, God ali boko-lomda: Mafek mafek ilomdu kanolokomu no, kalsa kaali, Abraham ali kaa aket alep fukunala, Kaa kanolokoma disa ema yo kalsa disa; ali ti faneng kanolokoma no, kalala, tiltam titil-faka-bam God ami win kaata ti kufolin-kup ke-bam, fiyaap duu-bamda utama yi, Siin kawu, God ayo boko-lomda: ²¹ Man ma kup-tokomi kayi! ansa kaali, God ali atin fan kanolama no, kalsa. ²² Kanum bokola, God ayo atamaya, Abraham ami God ali fan kanolama no, kala bokola-lomda: Kabi tituun-kup tabin tunum o, ansa.

²³ Kemin, God ami Sukon Tem kabak boko-lomdu: God ayo boko-lom: Kaali tituun-kup tabin tunum o, ansa kaa, Moses ali Abraham ami aket kaata-kup fuku-daa-lomda dolsa disa; ²⁴ ali numi aket kaaso fuku-daa-lomdala kemin, dolsa. Kemin, God ayo numi Kamokim Yesus ali asuk dafola tam tiinse kemin, nuli God ami lak kaa dakaabup. Kemin, God ali almi lak dakaabup kaata, atam-somdala, Ibi tituun-kup tabin unang tunum o, yokokoma. ²⁵ Kemin, God ami aket fukunin kaali, Kukuyiliya, iyo utamipla yi,

God ami Man taanda numi ban kemin kaami mose kaami liip kawu, God kaa nuli talalu-yimuba no, kalin o, kalalaya, ayo dabaala tildaak as diim taanaya, God ata, Dafoli tiltam tiin-ilomda ayo imi dotu-yimulaya, imi ban kemin kaami maan ayo disa keyulula tituun-kup tabin unang tunum kelin o, kala-lomdala Yesus ayo kom tem kawu dafola tiltam tiinsa ko.

5

God ayo numi bokoya-lomda: Kipni ban kemin kaami uluum kaa disa keyulu no, ken-umba kaami sang kaata ko

Jon 3:16,36, Rom 3:21-31, 10:5-13, Gal 2:15-21, 3:11-14

¹ Kemin, nuli utamupla, God ali ti yaap kanolama kala kalalupla, nuyo almi lak duulupla, ayo numi Kamokim Yesus Kraist ata taba-lomda numi iliim kaa bolaya, God ayo numi bokoya-lomda: Kipni ban kemin kaami uluum kaali, disa kelaya, tituun-kup tabin unang tunum kelip kayi! yakala kemin, nuli God aso aket bilili-kala-lom aket maakup ke-sulup. ² Yesus ami lak duu-sulup kabak-ata alta yim-biila din God ami mepso kawu daalaya, nuli God alta disa misiim kawu dong dakaayin-balaya, laabup kemin, utamuwa yi, God ayo yim-bii tam almi abip daalala, aso yaap-kup tiinokomup kala, kalalupla ami fiyaap kaata-kup, duu-bamdup ami fenbup o.

³ Nuyo kabak-ami fiyaap kaata-kup duumin daa; angtiil yol tildak numi diim abokomu kaakal ti kano kaami fiyaap kaaso duu-bamduwa yo, kala-somla ko. Nuli kanola uluum tabin tiltam numi diim tulu uyo titil-foko-lom ku nakal tii bom kutal-fukulup namti, kaata taba-lomda, titil-fak-daa yim-bak-molaya tiltam titil-fokolokomup o.

⁴ Nuli tiltam titil-fokolup namti, God ali kaa tambal o kalokoma; God ami Tambal o kalokoma kaata, taba-lom nuli dong dokoyalaya, God ali ulela yim-biila din almi abip

unokoma kaami fiyaap kaata, duu-bam fenbup. ⁵ Kemin ale, utamupya, Nuli ulela yim-biila din almi abip unokoma no, kalup namti, fan atin ti alalta ulela yim-bii-yim-tam-daalaya kawu, nuli fiyaap duu-mokomup. Kemin, kaa kalok kata naa kalolip: God ali almi Sinik Tambal kaata kuyila, Sinik alalta kukuyim-balaya, numi aket fukunin ayo atamupya, God kaa numi aket-kup kuyimba no, kebup o.

⁶ Kemin, ami numi aket kukaayin kaali, kanolin kemin, siin kaa nuli titil-fokolin disa ilupla, God ayo, Kulaata yaapso kelu nami Man ayo taanokoma kala, kala-somdaya, Kraist ayo kukup mafak kutal-fukusup numi lak kaata, duu-lomda taanaya, nuli yim-tama tildang God ami miit tem daase. ⁷ Kemin ale, kano tunum ma ami aptum ayo atama yi, Mafek mafek mafak ma uta tunum tangbal kaa aalon o, kem-tabu namti, du maakup ma kulaata-kup din dong dokola-lom ami abiin kaayo, kuluu-lomdila taanon o kaloma tap ema? Lale, ⁸ Kraist ami taanse kaali, mep tunum ami taanon o kaloma tap disa; ali akal almi kusnum; nuli unang tunum tambal disa; nuli ban kemin unang tunum ke-bom laabup. La, Kraist ata taba-lomda numi iliim kaa bolon o, kala-lomda atin aket fukunin dinim ke-lomda, taanse kemin, kanolin kukup kaa God ata kukuyase kabak-ata utamupla, Numi aket kaata aaluya kemin, kaa kanose no, kebup ko.

⁹ Kemin, ayo taanaya, ami kiim kaata sing-tam-daa-lom nuli diinga-yimuluya kawu, God ayo bokoya-lomda: Ipni ban kemin kaami uluum ayo disa keyalaya, tituun-kup tabin unang tunum kelip kayi! kalase. Kemin, kamala ayo atin ti utamupya yi, Fan kaa kanose altap ke atin ti dong dakaayin-kup ke-bala God ami aket atul tabemin kaa nuli ma kuluulokomup disa kala, kalbup. ¹⁰ Kemin, siin kaa nuli God ami waasi kela bom ilupla kawu, God ami Man

ayo tal taanse. Ami tal taanse ami win diim kawu God ata taba-lomda: Waasi kemin kukup ayo kukan-tiiyala, God aso, nuso maakup aket ayo kola-una-tala-ke-sulup. Kemin, nuli atin ti talalu utamupla, Fan God ami Man kaa fan tam tiindala, unang tunum imi dong dakaayila-laaba. Kemin, ilom kaali, numi ban ke-bulupla, God ayo aket atul kelula, kaami kalan kuyikin uyo God ami Man ata tam taba dil molaya, atin ti yaap-kup ilokomup o, kalbup. ¹¹ Kemin, kaata-kup daa; numi Kamokim Yesus Kraist ata numi kanoyilaya, God ayo nuso aket maakup ke-sulup. Kemin, kamala kaa, God ami kaa kanose kaami fiyaap kaata, duubup o.

*Adam so, Kraist so, alep imi sang kaata ko
Rom 6:23, 1Kor 15:21-22*

¹² Tunum maakup ma Adam ata taba-lomda ban kemin liip kaayo, kutal-dang-daalaya kawu, ban kemin kukup uyo tiltam aba-lomdu tawaal diim kalawaayo dukum-nula kawu, taan-laamin uyo kutaltam-daaluya, unang tunum alik ban ke-bilipla, kaami uluum kaata yim-buulaya, su-unkup taan-laabip ko. ¹³ God ami lo kaa kuyin disa bom ilala kawu, ban kemin usiik tawaal diim kala bom-biisu. La, unang tunum iyo utamipya yi, Numi kanubup kaali, ban kemin namti kabuu no, kemsip disa; God ali imi ban kemin kaami maan ayo abiltap-siik kukaayim-bisa disa. ¹⁴ La, saaka-laamin kuuli, Adam ami diim kawu ilu kulii yakyak kutal Moses ami diim daaluya, unang tunum alik biisip iyo yim-buuluya taan-laa-bisip. Tunum malo ma God ami weng kutiilala, Adam ata losa tap kanosip disa; ti disa kulu babon-bamdipla, lo duul-bam ilsip. Lale, saaka-laamin kaata, taba-lom yakal ti yim-buu kesu ko.

Sawaayak kawu, God ayo Yesus ami sang kaayo, boko-lomda: Bii-lom kaali tunum kamokim ma dabaali din unokoma no, ansa. Kemin, God almi sikil ta tunum Adam

kaa dotusa ami aket ayo fuku-daa utam-som ale, tunum kamokim God ata dabaala tildaak tawaal diim talsa kaami aket ayo kaakal ti fuku-daa utam-som kelupla yo. ¹⁵ Adam ami ban kesa so, God ami numi disa misiim kulu olen-daaya-lomda talalu-yimusa so, kaa fanang maakup disa; akal almi fanang alik kemin, tunum maakup ma ami ban kesa kaami laban kaata, taba-lomda unang tunum yaapkan kii yam-tal-fukulaya, saaka yakyak talan-umbip te! Lale, God ali numi disa misiim kulu olen-daaya-lomda, tunum maakup Yesus Kraist ami tem kawu, kukup tangbal kaata, unang tunum yaapkan numi kuyinsa. God ali numi disa misiim kulu olen-daaya-lomda kukup tangbal kaa kuyase kaata, uta uta ke-lomdu, Adam ami taan-laamin kutaltam numi diim daayase kuuli, kabaak banu kewasuu. ¹⁶ God ami disa misiim kulu olen-daaya-lomda ali kukup tangbal kuyase so, Adam ami ban kema so, kiili, akal alik akal alik kemin Adam ami ban kesa kaali, God ayo dabakaan-bam bokola-lomda: Tunum kalawaa ban kela kemin, ami man loop tiltam talemip iyo alik ban ke-bamdip maaklo ke atin win dinim ke-lokomip kayi! kalsa. Lale, am kala daansu kaali, unang tunum yaapkan iyo ban ke-biliwa, God ayo bokoya-lomda: Ibi win dinim ke maaklo ke-lokomip o, kalase. La, ayo asuk disa misiim kulu olen-daaya-lomda, Kibi tituun-kup tabin unang tunum o, kala kutiiyinsa. Kemin, God ami kaa olen-daaya-lom bokoyase kaali, almi kukup tangbal kuyase namti kaa bombu. ¹⁷ Tunum maakup Adam ata taba-lom God ami weng kuyang saak tela-lom, ban kelala, ami liip kawu tiltam taan-laamin kaata, unang tunum iyo yam-mafak-dakan-tabasu. Kaa kanum tabasu uyo ti sakbaalim dukum; kemin ale, kuno tunum maakup Yesus Kraist ami kanosa ami liip kaata, kukup tangbal kaali, disa misiim kulu tiltam taben-umbu kabak-ali atin ti dukumsu. Kemin, alik

kii kanta ma Kraist ami lak duulipla, God ayo bokoya-lomda: Kipni ban kemin kaami uluum uyo disa keyuluya, tituun-kup tabin unang tunum kelip o, kala namti, kiita God ami titil ayo kuluu-lomdip suunkup ilokomip. Kemin, God ami kanolin weng ayo masiim imi kuyokoma ko.

¹⁸ Weng kuu kanum bokosu kemin, uyo talalu utamum. Tunum maakup Adam ata tiltam taba-lomda, God ami weng kutiisa uyo losa. Kemin, kaami laban kaata, unang tunum alik nuli ti yam-mafak-daasu. Kemin, God ali boko-lomda: Iltipni ban kebip kaata, maaklo ke win dinim ke-lokomip o, kalsu. La, tunum ma Yesus ami as diim taanse kawu, ami tituun-kup tabin kukup namti kala bombu. Kemin, God ali kaami aket kaata fanang daa-lomda boko-lom: Kipni ban kemin kaami uluum kuuli disa keyu no, kalalaya, nuyo uktakan kuu-lomdup suunkup ilin unang tunum ke-sulup. ¹⁹ Kemin, tunum maakup Adam ata God ami weng ayo saak kuyang tela-lomda ban kelala, kaami laban kaata taba-lomda, unang tunum yaapkan iyo yam-mafak-daasa; la, tunum kusnum ma kaali, Yesus Kraist ata Aalap ami weng kaayo, weng san-ilomda kanola kemin, unang tunum yaapkan iyo God ata bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum kelip o, kal-bomda bakaya-tabasa ko.

²⁰ Kanola, God ayo ban kemin kaayo fatap-nuk o, kala-lomda Lo kaayo kuyilaya, unang tunum ili Lo kaali, duul-bamdip atin ti ban kemin dukum ayo kemsip. Lale, God ali utam-ilomda atin ti dukum-kup olen-daayase kaata, taba-lomdu kiimi ban kemin uyo kabaak banu uta uta kesu. ²¹ Kemin, siin kaali ban kemin kaami kukup kaata taba-lomdu taan-laamin uyo kutal-dang-daaluya, kaami diim kawu unang tunum iyo dukum-kup yim-tal-fukulu tabasip. Kemin, kamala kalawaata, God ayo disa misiim kulu ami olen-dakaayin dukum kaata, taba-lomda nuli

talalu-yimulaya, God ali bokoya-lomda: Kipni ban kemin kaami uluum ayo disa keyilula, tituun-kup tabin unang tunum kelip o, yakase. Kemin, kaa dok ami kalan kabak ata naa kalolip: God ayo numi Kamokim Yesus Kraist ami taanse ami win diim o, kala-lomda nuyo talalu-yimulaya taan-laamin liip uyo kano kela-lomdup kala, tiltam suunkup ilin unang tunum ke-sulup o.

6

Nuli Yesus ami saakase alaltap ke-sulup kaami sang kaata ko

Ef 2:1-10, Kol 2:11-15, 2:20-3:4, 1Pit 2:24

¹ Kanum bokosu kemin, kanimin o, kalokomup i? Boko-lomdup God ami disa masiim kulu olen-dakaayin kaali, uta uta kesu. Kanolin kemin, nuli ban kemin-kup kaa, kebuluwa, atin ti God ata nuli olen-daayak o, kala-lomdup ban kemin-kup ke-mokomup ema? ² Daa te! Nuli tunum taanda almi ban kemin kuuli kewa uneba tap ke ban kemin kaami mok inin uyo kulaa-sulup. Kemin, kanimin o, kala, kamala kalawaali nuli ban kemin ayo ti kutal-fukulin-kup kebup i? ³ Kemin, oksam oko-sulup kabak-ali, Yesus Kraist ami win diim oksam woko-sulup. Kemin ale, kabaku God ami tiin diim ayo nuso, Kraist aso, ke maakup saaka-laabup tap ke-lomdup oksam oko-sulup. Kemin, ibi kabak-ali utamsip disa ema? ⁴ Kanola numi oksam oko-sulup kabak-ali Yesus Kraist ami saakna dawaa-silip tap ke-sulup. La, God ali nuso, Yesus Kraist aso, yimbaak tawaal tem tiilip bom-bilip tap keyase. Aalap almi titil awak dukum kaata kuluu-lomdala Kraist ayo dafose. Ultap kemin, nokol kanola ata talalu-yimulaya, tiltam kama unang tunum kemalup ko.

Numi Yesus ami diim fewa tiltam suunkup ilin unang tunum ke-sulup kaami sang kaata ko

Ef 2:1-10, Kol 2:11-15, 2:20-3:4, 1Pit 2:24

⁵ Kraist ali ma kanola ban kemsisa disa kemin, nokol ti yak ami diim kawu fewa-lomdup tunum saaka almi ban kemin kewa uneba tap ke-sulup. Kemin, kanola nokol ti ilom am ma daanokomu kaali, yak ami diim kawu fewa-lomdup asuk kanola tam tiinsa tap ke-lokomup. ⁶⁻⁷ Kaa nokol utamsup kemin, Kraist ami as diim kawu, aalip taanse tap ke numi siin kukup kaali, God ata wela taanuya, ban kemin numi diim kawu bombuu kaami titil ayo disa kelu kewase. Kemin, tunum saakna kaali, ali kalok kano-lomda ban kemin ayo maso ma asuk ban ke-mokoma disa; nuli ban kemin kaami ok ayo maso ma kutal-fuku-laamin daa; kuno kelum o, kala-somla ko.

⁸ Nuyo utamuwa yi, Kraist ami taanse ultap ke-sulup o, kalup namti, nokol ti kanola kawu dotu utamupla, Nuli yaawa-lomdup Kraist aso ilokomup o, kalokomup. ⁹ Kemin, nokol utamsup, Kraist ali asuk tam tiinse kemin, taan-laamin uyo maso ma titil-foko dabaak molokomu disa le, ali asuk maso ma taanokoma disa. ¹⁰ Kraist ali du maakup ma taanaya, tiiksu. Kemin, saakase diim kabaku ban kemin kaami titil ayo fokola unu kewa tiltam tiin yaawa-lomda tam banse. Kemin, kamala kalawaami Yesus ami tal-uneba so, tiin bombe so, kii, God ami ok ayo tabuu-bom kanu-balaya, God ali Yesus ami fiyaap ayo donba. ¹¹ Kemin, ultap kaayo, bokoyokomi kaali, ipkal aket fukunin! Ibi tunum saaka-lom almi ban kemin kuuli kewa uneba tap kesip. Kemin, ban kemin kaami titil kaa taang-kala-lom asuk maso ma yim-baak-molamu dinim; kibi yak Yesus Kraist ami diim kawu fewa-lomdup yaawa okok ke-bulupla, God ali numi fiyaap ayo duumak o, kala-lomdup God ami ok kaa okok kebip o.

¹² Kemin, kanola ban kemin uta taba-lomdu kipni angtiil saaknin uyo bokoya-lomdu: Kaa kanumin o, yuku namti, ibi kaa kanumin daa; le, aa ban kemin uta taba-lomdu ibi yim-tama yang daalu, aket fukunin mafak kuuta taba-lomdu, Kaata kanumin o, kalu uta-kup diki-un-bamdip, yang umi tem diinokomip. Kemin, utafii-bamdiiwa kayi! ¹³ Ibi tunum saakna dawaalip asuk tiltam tiinba laaba altap kesip. Kemin, kipni yaan sikil ayo kuyang daa, kukup mafak ami diim daa, ban wakamin daa; kipni angtiil so, aket fukunin so, alik kiiyo kuyak God ami diim kawu, tiiliwa, sikil yaan iyo tituun-kup tabin kukup tambal kaata-kup, nuu-biliwa yo. ¹⁴ Kemin, ibi Moses ami Lo umi diim kawu bom-bilip disa; ibi God ami disa masiim kulu olen-ilin diim kawu bom-bilip kemin, ban kemin uyo kewipla uta, taba-lomdu de-yimu-laamin daa yo.

*Pol ali boko-lomda: Nuli kukup tangbal kaami ok fukulin tunum o, kalsa kaami sang kaata ko
Jon 8:34-36, 2Pit 2:19, 1Jon 3:3-10*

¹⁵ Kemin, kanola namti, kaa nuli dok kanolokomup ma? Nuli lo umi min lo tem kawu unemin kaa kulaa-lomdup God ami disa masiim kulu olenin ami diim kawu tiinup kala kalalupla kawu, yaap ban kemamup eliye? Atin ti disa! ¹⁶ Ibi kaa atamsip disa ema? Nuli kanola yak tunum kamokim ma ami sikil diim abamnupla tiin moba, ami weng kaata-kup kutal-fuku kulii-tabup namti, nuli tunum kaami sok de-yimulala, tunum ma kaami disa iip okok kamaalin unang tunum ke-lokomup. Kanolin kemin, utamin! Ibi ban kemin kaami weng ayo kutal-fuku kulii-tabup namti, ban kemin kuuta taba-lomdu sok de-yimulin tap keluya, ban kemin kaami uluum uyo kuluu-lom saak-nokomip. Kanolin kemin, ibi God ami weng kutal-fukulip namti, ipkal tituun-kup tabin kukup kaata-kup kutal-fuku

kulii-abokomip. ¹⁷ Kemin, ibi sawaayak kaalile, sok de-yimulin tap kelula, ami ok kaata-kup disa ok fuku-bom biisip. Yale, kamala kalawaata, God almi weng tituun-kup tabin uyo kulaalip yak kipni diim abamnu, atin kutal-fuku-silip. Kemin, kipso, naso God ami yaap ke yo, akan-kaa-bamduwa yo, kala-somla ko. ¹⁸ Kibi kukup mafak kaami okok kemin unang tunum kesip. Yale, ban kemin uta taba-lomdu ibi sok ta de-yimulin tap kesu kaali, God ata til-daa-yim-baa-lomda yim-biyak tituun-kup tabin kukup kaami diim daalala, kibi tituun-kup tabin kukup kaami sok ta de-yimulin unang tunum ke-silip. ¹⁹ Kemin, kipni aket fukunbip kaa, titil-fak-daalin dinim bombuu no, kalalila kemin, tunum nulmi kukup kaami sang kaata bakayimbi. Kemin, siin kaa kipni sikil yaan kulaalip yak ban kemin diim abamnu, sadiki-bam kukup mafak mafak ayo nuu-bam ken-umbip. Lale, kamala kalawaata kipni sikil yaan ayo kulaalip yak kukup tangbal ami diim abamnu kaata-kup kutal-fuku kulii-taba-bomdiwa kawu, God ami man alik-daap kelin o.

²⁰ Sawaayak kaali, ban kemin uta taba-lomdu sok ta de-yimulin tap kelula kawu, ibi kukup mafak kaata kutal-fuku-bom ilsip kabak-ata, kipni aket ayo fukun-bamdiwa, Nuli kukup tangbal kaali ma tabuulum o, kemsip disa; ²¹ lale, kamala kalawaali kipni siin kaami kukup umi fatom kaata tabeyimbu kemin, ibi umi tem kabangu dok nolin dok nolin mafek mafek tambal kaa ma kuluu-silip i? Daa. Kaa disa. Kukup kaali, atin saaka-laamin kaami kukup kutaltam dakamin kukup namti kabuu. ²² Kemin ale, kipni ban kemin ta taba sok ta de-yimulin tap kesu kaa God ata tildaa yim-baalala, ibi almi ok tabuulin tunum unang kelipla, God ata dong dokoyilala, ibi God almi man alik-daap keliwale, kukup kaali atin suunkup ilin kaami kukup kutaltam dakamin kukup namti kabuu. ²³ Kemin, ban

kuuta taba-lomdu ulmi ok tabuulin unang tunum kiimi ok fukulin ami sisol kukaayila-laabu. Kemin, sisol kabak-ali atin saaka-laamin kaata; yale, God ami kukup tangbal numi misiim kukaayila-laaba kaali, nuli yak Yesus Kraist ami diim fep-nupla, alta tiltam numi Kamokim ke-lomda talalu-yimuse. Kemin, ilom kaali, im-taldang almi miit tem daalala, aso suunkup ilokomup o.

7

Pol ata boko-lomda: Alokso aket fukunin kukup kabak-ami okok kemin kaata, kamala kaali, nuli kutal-fukulum o, kalsa kaami sang kaata ko

Rom 6:2,4,11, 8:2, Gal 2:19-20

¹ Nak-tunum kusal kipyo! Kibi lo umi kukup kulaa utamsip kemin, weng kala ipni bakayokomi kalawaali abiltap-siik uta-mokomip. Kemin, tunum tiin kawang ilokoma kaata-kup lo ayo taba-lom sok ta delin tap kelu weng san kutal-fukulokoma. Lale, taanokoma kaalile, disa yo. ² Kemin, faldak-tiimin weng ma bokoyokomi kemin, dotu weng san iliwa. Tunum din uli imak kaa taanin disa bombe namti, kaali lo uta taba-lomdu akam ili sok ta de-yim-tiilin tap kelula, akam iyo bom-bilip. Kemin ale, imak ali fan saakna namti, lo ta akam sok ta de-yimulin tap kesu namti unang kuuli maso ma sok ta de-umtiilin tap ke-lokomu disa. ³ Lale, faneng, imak ali saaknin disa bom ilala kawu, yak tunum kusnum ma kuluulu namti, kaata fan kayak kayak iyo bokowa-lomdip: Unang kuu tunum din la, imak kaa kano kelu no, kalokomip; aa imak ayo saakna namti, kaata lo uyo taba-lomdu unang kuu maso ma sok dewin tap ke delokomu disa; kulaa uyo kula kela yak tunum kusnum dabuulon o, kalu namti, uyo imak kaa kelu no kalokomip disa. Kemin, ultap kaayu, taanokomup kaali, lo uyo asuk maso ma sok ta de-yimokomu disa yo.

⁴ Ultap kemin ale, nami nak-tunum kusal kipyo! Kibi tiltam Kraist almi angtiil o, kala almi unang tunum ke-silip kemin utamduya, Ibi Kraist ami taanse tap ke-silip. Kemin, Moses ami Lo kuluuli, asuk maso ma sok ta de-yimulin tap ke-lokomu disa; ibi unang kaluun umi tunum kusnum ma dabuu-laabu tap ke-silip. Kemin, kipni alokso timak ma kaali, tunum dawaalip asuk tam tiinse alta kemin, ami win diim kabaku nuli God ami no kalalupla, kukup tambal kaa kanubup. ⁵ Kemin, siin kaami aket fukunin kukup mafak umi diim bulup kaali, lo uta bokoyalomdu: Kukup mafak kaa kanumin disa kayi! yinsu. Lale, nulmi aket mafak fukunin uta taba-lom, numi aket uyo kufuyin-bulula, kanum tabasup. Kemin, kanolin kaa numi aket tem kabaku ilomdula, suunkup taan-laamin kukup uta kutaltam dakan-umba. ⁶ Lale, nuyo Kraist taanse tap ke-lomdup mafek mafek kaa taba-lom numi yim-tal-fukusu uyo kewa-sulup. Kemin, lo uyo taba-lomdu nuli maso ma yim-tal-fukulokomu disa; kamala kalawaali numi God ami kukup kanubup kaali, kaami liip kaali ti kanumin kemin, God ami siin Lo Moses ami kolala, dolsa kaali, bokoyilu, kanumsup kaa daa; kamala kala God ami Sinik ata dong dakaayin-balala, kukup kusnum kuluu-lomdup kanubup kaata te!

Ban kemin uta taba-lomdu yam-mafak-daasu kaami sang kaata ko

⁷ Kanum-laabup kemin, nuli kanimin o, kalokomup? Nuli boko-lomdup: God ami Lo kuluuli ban kemin kaami miit namti kaa buu no, kalokomup ema? Disa. Lo uta taba-lomdu ban kemin kaa nami kukup-nin disa nosu dinam, niyo ban kemin miit uyo utamsi disa. Kemin, umi miit uyo kalabu no. Lo uyo boko-lomdu: Kabi kaptum ami mafek mafek uyo tiin nenin disa yo, kala-lomdu Lo uyo kanum bokosu disa dinam, nali mafek mafek nenin kukup uyo

kaali ma utamsi disa. ⁸ Lale, ban kemin uyo utamu yi, Liip ma bombuu kala, kala-lomdula Lo kaami sang bokop-nalomdu, nami aket tem kaali, nenin kukup akal alik akal alik kanolin kiita kotal aba yak tiip-ninsuu no. Kemin ale, Lo disa dinam, nuyo utamuwa yi, Kukup kalawaali ban kemin o, kala-sulup disa yo.

⁹ Sawaayak kaa, nali God ami Lo kutiisa kaayo ma utamin disa bomdiya, kukup iip ma ma uyo kanu-bisi. Lale, mulo kalawu God ami Lo uyo utamila, Kulaata ban kemin uyo tiltam fatap-nula, ¹⁰ utami yi, Nami ban kebi kalawaali ti taan-laamin liip namti kaa kebi no, kalasii. Kemin, kamasii kaali, God ali tiin kawang ilan o, nakalomda almi Lo uyo, kup-nase. Yale, Lo kuuta taba-lomdu dong dokop-nu tiin kawang ilomi disa; Lo kuu nami saakalaamin liip kebi kaata kukup-ninsuu no. ¹¹ Kaa dok kata naa kalolip: Ban kemin kuu utamu yi, Liip ma buu kala, kalaluya, Lo umi sang uyo kasen-fokop-nula, Fan o, kalila, ban kemin ulta taba-lom Lo kuuta kuluu-lomdu nelu saakasii. ¹² Lale, God ami Lo kuuli, ban kemin kaami miit namti kaa bombuu disa; kaali ti atin tangbalim ale, weng alik kiili, God ami Lo tem kabaku bombuu kabak-ali ti tituun-kup ke-lom tangbal-kup faltama unsuu no.

¹³ Kanum bokolup. Lale, kalok kano-lom lo tangbal uyo taba-lom nelu saak-nami ni? Disa te! Ban kemin kuuta taba-lomdu nelu saakasii. Kemin, ban kemin uyo tiltam fatap-nula, nuyo utamuwa yi, Ban kemin kuu atin mafek mafek mafak dukum o, kala-sulup. Kemin, ban kemin uta tam taba lo tambal uyo kuluu-lom okok ke-bamdula, taan-laamin kuu taltamdula, nami diim kawu bombuu kemin, kaa kanosuu kaali, lo taba-lomdu ban kemin kaami kukup uyo kukup-nu utami yi, Ban kemin kaali, atin ti faneng mafak dukum o, kalasii no.

Ban kemin uta taba-lomdu numi aket tem uyo sok delin tap

kesu kaami sang kaata ko

Gal 5:16-26, Ef 4:20-24, 1Pit 2:11-12, 1Jon 2:1-2

¹⁴ Nokol utamsup. Lo kabak-ali God ami Sinik Tambal ata taba-lom kukuyale, God ami aket fukunin uta, Kanolin o, kalba namti kaa buu no, kala kukuyila-laaba. Lale, nali aket mafak fukunin kaayo, bom-buluya kemin, God ayo kaata kanuman o, keba ayo kuno kelila kemin, ban kemin uta taba-lomdu nali sok ta de-namulin tap kelula, umi ok kaata-kup tabuu-bom ilsi. ¹⁵ Kanolin kukup kaa kanun-umbi kaami miit kaali, utamsi disa; kabak kanun-laabi kaalile, dok kanolin kaami kukup kaata ma kanu-mokomi ma kalbi kaa fan, ma kanun-umbi disa; kaa utamila, Kaali kukup mafak o, kalali utamsii kaata, suunkup kanumin-kup laabi. ¹⁶ Kanola nali kukup kalawuuli mafak kemin, kanu-mokomi disa yo, kem-laabi. Lale, asuk kanubi. Kemin, kanumi disa yo, kem-laabi kabak alile boko-lomdi, Lo kuuli tangbal kemin o. ¹⁷ Kanola nami kanun-umbi kaali, tunum nalta kanun-umbi disa; ban kemin kaata, nami iipyak tem bombuu uta taba-lomdu kanun-tabasu. ¹⁸ Kemin, nakal utamsi kaali, nami siin kukup fukunin aket umi tem kaa mafek mafek tangbal so ma bombuu disa; kukup tambal kulaa kuno kanu-mami no, kalbi. Lale, dok kano-somdi kanu-mami disa. ¹⁹ Aa, kuno kukup tangbal kulaali kanu-mami no, kalbi ayo fan kaa ma kanun-umbi disa; kemin ale, kukup mafak kaa fan kanu-mokomi disa yo, kala-laabi kaata, fan kanun-unbi. ²⁰ Kemin, kukup mafak kaa kanu-mokomi disa kalbi kaayo, asuk nakal kaa kanubi kaali, nata kanun-umbi daa; ban kemin nami iipyak tem kawu bombuu kaata, kaa kanun-umba no.

²¹ Nali utamila, Kalanolin kukup kalawuuli nami diim kawu bombuu kemin, nali kukup tangbal uyo kutal-fukulami no, kalbi. Lale, kukup mafak kuuta taba-lomdu nami liip kaayo, kutii-bom laabu no, ken-umbi. ²² Kemin,

kuno nalmi aket fukunin kaami iipyak tem kulaa God ami Lo umi aket uyo nesu. ²³ Lale, nali kawu utamila, Kukup ma nami iipyak tem kabaku bombuu no, kala-laabi kuuta, taba-lomdu God ami kukup nami aket fukunin kaami tem bombuu uso alep din-bomdipla, uta nim-biyak ban kemin umi titil diim nami iipyak tem kawu sok de-namulin tap kesu. ²⁴ Kemin, kwin, kaso kawu! Nami siin aket fukunin uta taba-lomdu suunkup tii nam-mafak-daka-bulula, atin mafaksi kaata, kawanta ma taba-lomda kaa nam-buulokoma ni? ²⁵ God ata kemin, ali taba-lomda numi Kamokim Yesus Kraist ami bokolaya, ata nam-buulokoma no, kalalila kemin, nali God ami yaap ke yo, kebi. Kemin, nami kanu-bam bii namti kaa bombe kemin, nakal nalmi aket fukunin uta utamila, Nali God ami Lo diim kawu bii no, kalbi. Lale, nami siin aket fukunin almi kukup uta taba-lomdu ban kemin umi titil diim kawu bombi no.

8

Numi ban kemin kaali, Kraist ata kukan-tiiyila-lomda Sinik Tambal kaali kuyase kaami sang kaata ko

Jon 14:15-26, Rom 8:26-27, 1Kor 2:10-16, Gal 5:16-26, 1Jon 4:1-6

¹ Kanolin kemin, nuli Yesus Kraist ami diim kawu fewa-sulup kemin, kamala kalawaali, God almi yim-bak-saanin weng kabak-ali ma kaa bokoya-lomda: Ibi ban kemin kaami sisol ayo ma kuluulokomip o, kalba disa. ² Kemin, umi miit namti kala bombe: Nuli kanola Yesus Kraist ami kelupla kawu, God ami Sinik Tambal kaata taba-lom talalu-yimulala nuyo suunkup ilin unang tunum ken-umbup. Ban kemin so, taan-laamin so, ita taba-lom nuli sok ta de-yim-tiilin tap kelip biisup. Lale, nali de-nam-tiilip biisi ayo God ami Sinik Tambal ami titil ata tildaa nam-baala nali yaap-kup bombii. ³ Kemin, kaami liip namti kala bombe. Numi ban kemin uta taba-lom liip

kawu, tiinsu. Kemin, Lo kuu kalok no-lomdu nuli dong dokoyulula, Lo uyo tabuulalup disa. Lale, Lo kuu fan taang-kala-somdula kanolamu dinim kelu kala, kalalala, God alta taba-lomda kuno, almi Man ata dabaala tildaak tawaal diim aba-lomda ami angtiil kaali, ban kemin unang tunum numi angtiil altap kese. Kemin, God ayo numi ban kemin ayo kukan-tiiyon o, kalalala, numi ban kemin umi maan ayo almi Man Yesus Kraist ami kolala, ata numi molaya, nuli yaawa-sulup. ⁴ Kemin, Kraist ali, Kanoliya, nami Lo kaami kukup tituun-kup ayo imi diim abamnu, ti atin kutal-fukulin o, kala-lomdala kanose. Kemin, kamala kalawaali, siin kaami kukup mafak kaa maso ma kutal-fuku-lom nuubup disa; God ami Sinik Tambal ami kukup kaata-kup kutal-fuku-lom nun-umbup o.

⁵ Kemin, tunum ayo kanta almi siin kukup mafak umi aket-kup an-bulu ila namti, ali almi aket fukunin kaata-kup kutal-fuku-bom kukup mafak kaali nuu-mokoma no; ale, tunum kanta kukup ma God ami Sinik ata kukolala, ami aket-kup an-bulu ila namti, kaata God ami Sinik ami aket fukunin tangbal kaa kanuman o, keba kaata, kutal-fukulokoma. ⁶ Kanola, tunum ami aket fukunin ayo almi siin kukup mafak ami aket-kup kola namti, tunum kaa almi taan-laamin liip kaa keba; kemin ale, kuno tunum ayo kanta ma God ami Sinik ami aket-kup kola namti, kaata ami aket ayo bilili-kala bomda almi tiin kawang ilin liip kaayo, keba; kemin ale, ⁷ kanola tunum ali kanta almi siin kukup mafak aket-kup kola-bom ila namti, tunum kaali, God ami Lo uyo kutal-fukulon o, kalba disa le aa, dok kano fukulama disa ke-lokoma. Kemin, ali God ami waasi kela ilokoma. ⁸ Kemin, tunum kanta almi siin kukup mafak kutal-fukulin-kup kema namti, tunum kaa God ami aket fukunba kaami kukup ayo fan, taang-kala fukulama dinim.

⁹ Lale, fan kanola God ami Sinik Tambal ayo ipni diim kawu ila namti, kibi iltipni siin kukup mafak umi diim kawu bilip disa; ibi Sinik Tambal ami kukup kaami diim kawu bom-bilip o. Kanta Kraist ami Sinik Tambal kaa ami diim kawu ilin disa namti, ali Kraist ami tunum disa. ¹⁰ Kanola iltipni ban kemin uta taba-lomdu ipni angtiil uyo welu saak-nokomu. Lale, Kraist ali kipni iipyak tem kawu bombe namti, kaata God ami tiin diim ayo fan, tituun-kup tabin unang tunum ke-lomdip kipni sinik ayo yaawa-lomda tambal-kup bombe no. ¹¹ Yesus Kraist ali taanala, God ata taba-lomda asuk dafola tam tiinse. Kemin, kipni iipyak tem kaali, God ami Sinik Tambal ayo ila namti, ilom am ma daanula, God ami am mafiing daanokoma kawu, God alalta tam-taba kipni angtiil taansip iyo asuk yim-fola tam tiin-ilom tiin kawang ilokomip o. Kanolin ok kalawaali ami Sinik Tambal ipni iipyak tem kawu bombe ami kolala, kaa kanu-mokoma no.

Sinik Tambal ata numi dong dokoyila tiltam God ami man kemin kaami sang kaata ko

Rom 8:1-11, Gal 4:5-7, 6:8, 2Kor 1:22, 2Tim 1:1-7, Rev 21:7

¹² Kalu kemin, numi nak-tunum kusal kipyo! God kaa nuli bokoya-lomda: Iltipni siin kaami aket fukunin mafak kuu kutal-fuku-laamin disa yo. God ami Sinik ami weng bakayimba kaata-kup kutal-fuku-bomdiwa yo, ken-laaba. ¹³ Kemin, kanola ibi siin kaami aket fukunin mafak kaata, kutal-fukulip namti, iltipni saak-nokomip kaami diim kawu, iltipni win ayo atin ti disa maaklo ke-lokomu. Kemin, ibi kanola Sinik Tambal ami dik-daaliwa, alta taba-lomda kukup mafak ipni diim kawu bombuu kaayo, wela taanula, ibi daang ukuwa-lom kelip namti, asuk tiin kawang ke ilokomip o.

¹⁴ Kemin, tunum ayo God ami Sinik ami weng kaa weng san-kaamin kiili, God ami man kensip namti kaa

bilip. ¹⁵ Kemin, ipni God ami Sinik dabuu-silip ibi tabalom disa de-yimu-lom ipni suunin kaa kukaayila-laaba disa; Sinik ayo dabuuliwa ata, ulelnala tiltam God ami man kela-laabip o. Sinik ami titil diim kawu, God ayo naan-bamdip: Atok o, Atok o, akan-kaa-bam naalin-kup kem-laabup. ¹⁶ Kemin, numi aket tem ayo utamuwa yi, Nuli God ami man o, kebup kemin, kano God ami Sinik alta kukuyim-balaya, utamuwa yi, U faneng nuli God ami man kala kebup. ¹⁷ Kemin ale, nuli God ami man kesulup kemin, kaata kuno am ma daanokoma kaali, Atok ami mafek mafek dotuu kutiiyinsa kaayo, almi sikil diim kuluulokomup kaali, Kraist aso nikil maakup kuyakudiyaku-ke-lomduwa kuluulokomup. Lale, kamala kala bom-bulup ayo utamum: Nuli Kraist ami siin angtiil yol kuluuse tap ke angtiil yol kaamup namti, kabaku am ma daanokomu kawu, abiil tikiin God ami tiin diim kaali, Kraist alaltap ke nuli win soyal kele, God ami mafek mafek tangbal iyo kuluu kelakin o.

Ilom am ma daanula, abiil tikiin kawu tambal-kup tinokomup kaami sang kaata ko

2Kor 4:17, 5:2-4, 2Pit 3:13, Rev 21

¹⁸ Nami aket fukunbi kaali, ilom am ma daanula, abiil tikiin kawu tambal-kup ilokomup kaata, kukup tangbal ayo God ata numi kuyokoma kaali ti, mafek mafek dukum kemin, nuyo tangbal-kup kawu, tiinokomup kemin, kamala kaali dok kanolin angtiil yol kaabup uyo, atin ti katip sakah ke-lokomu no, kalbi. ¹⁹ Kemin, yak am bokon kala dik-daa kulaasu kaami mafek mafek alik kiiso, ale unang tunum iso, kiili, God ami talalusa kiita boko-lomdip: God ata kukuyila utamuwa yi, God ami man kii kalok nolin unang tunum i? kalum o, kalaliwa titam-daka-bamdip talaka-bam fenbip. ²⁰ Kemin, God ami mafek mafek so, bung so, unang tunum so, talalusa kiili, bomdiwa imi ok

ayo tangbal-kup ma nun-umbip disa; atin ti kii mafaksip o. Ilmi aket fukunin kabak-ata disa; God alalta sok de-yim-tiilala, tiltam abasa. ²¹ Kemin, nuyo fen-buluwa, tituunkup tabin God ayo nuli tildaa yim-baalala mafak-nokomup disa; ali talalu-yimula almi man imi dalaal-kup bilip tap nokol ti kuluu-lomdup atin tangbal-kup ilum o, kala-lomdip fen-tabasip. ²² Kemin, nokol kabak utamsup, God ami mafek mafek alik kiiso, unang tunum iso, kii talalusa imi angtiil yol kan-tabasip kaali ti unang umi man kuulon o, kala-lomdu angtiil yol dakabu tap yakal ti kanola fiit-bamdip amamin-kup ke kulii yakaba tal kala diilip. Kemin ale, ²³ kaali mafek mafek alik am bokon kala tiinsip iso, God ami lak duulin disa unang tunum iso, kiita-kup, aket tem kawu fiit-bam aman duluum-laabip disa; God ami Sinik kamasi kuyala kuluu-sulup nuso, ti kano angtiil yol kaa-bam yol awak uyo utafii-bam kanu-bamduwa, fen-tabasup. Kemin, nuli tiltam God ami man ke-sulup kawu, God alalta taba-lom kanolin kukup tangbal kaa kukaayokomi no, kalsa kaali, kano-lomdala, faneng numi angtiil ayo asuk fal-sikiyila akal kusnum ke-lokomu no, kalalupla, talalu titil-foko-bom fenbup. ²⁴ Kemin, God ali numi iliim kaa boyase kabak-ata nuli utamupla, Fan God kaa numi kaa asuk talalu-yila, numi angtiil uyo akal alik ke-lokoma kala kalalupla, fen-laabup. Lale, kaa mafek mafek ma utamum o, kala fen-bulup tiltam tulu utamup kaa asuk maso ma fenokomup disa; kanola tunum ayo mafek mafek ayo utama namti, kaa kanimin kaata maso ma atamon o, kalalaya fenokoma ni? ²⁵ La, God ali kukup numi kuyokoma kaali, kuluulin disa bom-bulup kemin, kaali ti fan kuyokoma no, kalalupla, numi aket fukunin ayo kukup kaa kuyokoma kaami aket uyo yan-buluya, niyo bilili-kup-kala-bomdup fenbup o.

²⁶ Kanolin kemin, God ami Sinik kaata numi utam-

laamin disa aye, beten katip katip kemin aye, numi dong dakaayin, aa kaali kanumin kemin, kaali utamupla yi, Kalok nolin beten kaata naalokomup aa, numi beten weng ayo dik-daalakin la, dok kano-lom weng bak-tam fatap-daa dik-daalalup disa; nulmi aket tem kuyaku fanang daka-mokomup kaa, Sinik ata taba-lom numi uluum kuluu-lomda dong dakaayim-bam beten kamayila-laaba kaali, del weng so ma bokolama dinim. ²⁷ Kemin, Atok ali tunum numi aket tem kaayo, talalu ateyale, aa almi Sinik ami aket fukunin ayo dotu atela kesa. Kemin, kaami miit kaali, almi Sinik kaayo, God ami aket fukunin almi atamsa kaami sang ata-kup God ayo dik-dakaan-bamdaya, God ami unang tunum numi dong dakaayila-laaba no.

²⁸ Kulaa nokol kaal-kesup taa! God almi aket fukunin kaata, Unang tunum malo ma iyo naan-daayila tildang God almi miit tem tal-ilomdip imi aket kaa God ami kola-silip. Kemin, kalok nolin mafek mafek kaa, kiimi diim uyo tiltam tulu namti, God alalta iyo dong dakaayin-balala, yaap-kup laabip. ²⁹ Kemin, God ami unang tunum naan-daayila tildang ami miit tem talemin namti kaabu no: God ali unang tunum alik iyo ti atin talalu itamsa. Kemin, utamala, Kanta nalmi unang tunum alik-daap ke-lokomip o, kala-lomda kiita ulelnila, yaapkan iyo nalmi Man tituun Kraist alaltap keliple, nalmi Man tituun ata imi fik diil keya kelak o, kala-lom ulelsa. ³⁰ Unang tunum kanola kamasi ulelsa iyo naan-daayila tildang almi miit tem tilip kala, kala-lomdala, bokoya-lom: Kipni ban kemin ami maan ayo disa keyilula, tituun-kup tabin unang tunum kelip kayi! kala-lomda almi titil anung kaa kuyilala, kuluusip o.

Pol ami boko-lomda: God ami olen-dakaayin kaa nuli

keyokoma disa yo, kalsa kaami sang kaata ko

Jon 3:16, Ef 3:14-21, 1Jon 3:1-2, 4:7-21

³¹ Kemin, God ali kabak-ali kanose. Kemin, nokol kanimin o, kalokomup i? God ami titil kaali, atin ti sakbaalim dukum kemin, numi diim kawu bomda dong dakaayila-laaba. Kemin, kawanta ma taba-lomda, numi waasi ke-lomdip yim-baala kabaak banupla, ata ata ke-lokoma ni? Kuyak atin ti disa te! ³² God ami aket fukunin kaa katip katip ke-bamdala, almi Man ayo dabaala tilse disa; ali aket dinim dabaala tal saak-alomda numi iliim ayo alik boyase. Kemin, almi Man ayo numi kuyase tap ke, atin ti mafek mafek alik ayo aket dinim numi kuyokoma te!

³³ Tunum God almi unang tunum ulelase nuli, God ali bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum o, ken-umba. Kemin, kanta taba-lomda numi yim-bak-molokoma yoko? Kaa atin ti disa te! ³⁴ Ale, kanta bokolom: Tunum iyo ban kemin kaami maan uta kuluulin aa, yokokoma yoko? Kaakal atin ti disa! Yesus Kraist ali saaka le, asuk tam tiin-ilomda din Aalap God ami sikil tingtup lo kawu tiin-bomdala, numi beten kamayim-bamda dong dakaayin-bam bombe.

³⁵ Kemin, dok kanolin ata taba-lomda, Kraist ayo dal molula, numi olen-daaya-laaba ayo kamboyokoma ni? Kano uluum tiltam numi diim abemin aye, angtiil yol tiltam talemin, aa tunum ata kukup mafak kukaayin aa, yak ol fuut am tiltam talemin aye; numi mafek mafek iiwa-laamin aa, mafek mafek mafak ta yelu saaka-laamin aye, yak kanolin mafek mafek mafak kiita taba-lomdip Kraist ami dal saan-bilipla, numi olen-dakaayin kaali, kamboyama nema? Disa! Kaata taang-kala-lomdala dil molalama disa. ³⁶ Yak kanumin mafek mafek iyo tal numi diim ayo aben-umbip. Kanolin kemin ale, God ami Sukon Tem uyo boko-lomdu:

Nuli God kapni unang tunum kep-tambup kuyaku kayak kayak iyo anulup saaknik o, kala am daan tal-una, atan tal-una, kemu ayo ti dabak tiyin-kup ke-bam ale, itamiwa, Nuli sipsip imi anulipla taaniwa inalaabip iltap keyum o, kal-bom kuno ti anulup taanlaamin ata-kup o, ken-umbip o, kala, kanum bokosu. ³⁷ Kemin, kukup kanolin uyo tiltam taben-umbu. Yale, Kraist ali numi aket kaata-kup anbuluya, nuyo dong dakaayin-balaya kawu, tiltam nuta nuta kem yakyak talsup o.

³⁸ Kulaa faneng, nami utabi kaali, mafek mafek uta ma taba-lomdu Kraist ami ma dil moluya, numi olen-ila-laaba kaa kulaalama disa; kemin, taan-laamin aye tiin kawang ilin aye, ensel aye, sinik mafak titil-kup tabasip aye, kamala kalawaami mafek mafek ma bombe, aa, mafek mafek ma kaptoop talokomu aye, saak yak titil akal almi miit ma ma aye, ³⁹ abiil kaptam-ami mafek mafek aye, tawaal tem kabaak-ami mafek mafek aye, yak mafek mafek saak yak kulu buu, tildak kulu buu, kulaaso alik kuliita ma taba-lomdip taang-kala, God kaa dil molipla, numi olen-dakaayin-bam laaba kaali, kulaalama disa; ti kano olen-yim-bam laaba kaa numi Kamokim Yesus Kraist ami win diim kuluu-sulup kemin, mafek mafek kiita ma taba-lomdip dil molipla, kulaalama disa.

9

Pol ami Israel kayak kiiso kawi kal-bomda aket uluum kemska kaami sang kaata ko

¹ Nili Kraist ami tunum kemin, ibakamin weng kaa bakan-umbi daa; ti faneng tituun-kup tabin weng kaata-kup bakan-umbi kaali, God ami Sinik Tambal ata nami aket fukunin ayo dong dokop-na utami ya, Weng kalawaali ti faneng tituun-kup bokolokomi no kalbi. Kemin, weng

san iliwa. ² Nali ti suunkup nalmi nak-tunum kusal Israel imi aket uluum awak kaata-kup kuluu-bomdila, utam yakyak talan-umbi. ³ Kemin, nalmi aket fukunin dukum kaali ti, God ata taba-lomda nami tunum miit maakup iyo im-taldang almi miit tem tiilak o, kebi no. Kemin, nali utami yi, Liip so kelu dinam, Kraist ami dik-daaliya, nata nam-kan-tiilala yak ban-ilomdi nami win ata disa kelule, ita im-taldang-daala nami abiin kuluu-lom tam abiil tikiin unin o, kalomi. Lale, kaa liip namti kabe disa kemin, kwin, kiiso kawi kala-laabi no! ⁴ Kemin, God ali Israel kasel imi yim-buu bokoya-lomda: Ibi nami unang tunum ale, nalmi man o, kalale, God ayo titil so, dawang so, ayo kukuyila utamiwa yi, Awu, God ali nuso bombe kala, kalsip. Kemin, God ami weng kutiisa so, ami Lo so, tifan lotu kemin kukup kaaso aa, God ami kanolokomi kayi! kala kuka-daasa so, kii imi kuyilala, ilimi diim kulu bombuu. ⁵ Kemin, sawaayak kawu, tunum miit kaptoop ami man loop namti kaa-bilip ilmi diim kaptoowu God ami uldaa-dabuula tiltam kamokim ke-lom Kraist ayo tiltam tunum kese.

Kemin, Kraist ali mafek mafek alik kiimi dabom kesa. Kemin, ali tifan ti God kemin, ami tong kaata-kup suunkup nuyo bakamum o, kala-somla kemin, fan ko.

God ami unang tunum kii nalmi no, kala ulela-laamin kaami sang kaata ko

⁶ La, nuli utamuwa, God ali Israel kayaak iyo alik ulelnala, tiltam almi unang tunum kensip disa yo, kalup namti, nuli ibokoya-lomdup: God ayo Abraham ami bokola-lomda: Kapni man loop kaptoop-ali yaapkan yaapkan ke-lokomip o, kala, weng kutiisa. Lale, alik ulelnin disa kemin, ali kasen-foko kelase no, kalolup ema? Kaali disa yo. ⁷ Abraham ami man loop kiili, alik God ami man disa; iip maakup maakup kiita-kup kemin, sawaayak kawu

God ayo Abraham ami bokola-lomda: Kapni man kaa disa; kemin, kapni man Aisak ami loop kaptoop ata-kup kapni win ayo bokoyilila, kaltapni tunum miit ke-lokomip o, ansa. ⁸ Kemin, weng kalawaami iipyak tem namti kala bombe: God ami diim kaali, Abraham ami man fokosa kiili ti alik nalmi man o, kalsa disa; nami weng kuka-daali ilom fan tiltam abamnaya, man duubip kaata-kup nalmi man kayi! kala-lomda God ayo kanum bokosa. ⁹ God ali Abraham ami weng kuka-daa bokola-lomda:

Nali kapni kalel Sara uyo tangbal-kup dong dakaa-umbili ilu kemin, yak wasital ma ami diim kawu asuk tilila, man tunum ma duulokomu kayi!

kalaya, bombii weng ayo fan tiltam abamnaya, Sera uyo Aisak ayo duusu.

¹⁰ Kaa kaata-kup daa; ma namti kala bombe: Rebeka umi man tunum man awaang imi aalap kulaa maakup kemin, ali numi awaalik Aisak. ¹¹ Kemin, God ayo tunum ulamin kaami kukup aket fukun-ilomda, Tunum ami kukup tangbal kanuba kaata, atam-ilom ulduu dabuu-lokomi disa; ti nalmi aket kaata-kup, Awu kulaata naandaala-lom ulduuliya, unang tunum iyo nami kukup uyo utamin o, kala-somdala kemin, man awaang alep iyo awak uyo imulula tiltam kukup mafak aye, kukup tangbal aye, ayo ma nuumin disa bom iliwa, ¹² kamasi kawu, God ayo almi aket fukunin kaata-kup dap-mafiing daa talokoma niing kaata ulduu-lomda, awak Rebeka umi bokowalomda: Dap-mafiing daa talokoma niing kaata, asiik bon tem talokoma alaltap ke atam fik kaa tiin molokoma no, wansa ko. ¹³ Bom bii-lom man awaang alep imi imulu fasuu-lomdip iyo bii-lom saaksip imi sang kaali, God ayo boko-lomda:

Nali niing Jekop ami aket kaata konsi ale, fik Iso ami aket kaa ma konsi disa yo,

kalala, God ami Sukon Tem uyo dolsip o.

¹⁴ Kanum bokosa kemin, kaa kanimin o, kalokomup i? Nuli boko-lom: God kaami unang tunum ulamin kaali ti yaap ma ulan-umba disa yo, kalokomup ema? Daa tel!
¹⁵ God ali Moses ami bokola-lomda:

Kanola nali ban kemin unang tunum kii ma olen-daayon o, kali namti, nali olen-daaya-lom kukup tambal kaata-kup kuyokomi aa, unang tunum mokopso kebip iyo ma olen-daayon o, kali namti, olen-daaya dong dokoyokomi no,

kalsa. ¹⁶ Kemin, God ami unang tunum ulamin kaami kukup kaa kanumin kemin, unang tunum ili boko-lomdip: Kapni unang tunum kelum o, kalbup kemin, kabi numi uldaa-yim-buulan o, kebip aye, kukup tambal kaata dukum-kup fukulupla, God ayo numi fiyaap-kup duu-bam uldaa-yim-buulak o, kebip aye, kii disa; God almi aket fukunin kaata-kup unang tunum iyo ulela-lomda, olen-daaya-laaba. ¹⁷ Kemin, God ami Sukon Tem kabak-ali boko-lomdu:

God ayo Isip kayaak imi king ami bokola-lomda: Nali kapso din-bomdup nami titil kaata, unang tunum alik imi kukuyilila, am bokon kala dik-daa kulaasu iyo utam-ilomdip nami win kaata, kufup-nin o, kala-lomdila, kabi uldaa-tam-buuliya king kelawa, kanolin kukup kalawaata kup-tiya alik iyo utabip o,

kalsu. ¹⁸ Kanolin kemin, nokol kaa ti utamum, God ali tunum ma olen-daalalon o, kala kaa, tunum kaami ban kemin ayo telakin. La, kela-lom olen-daala-lomda kukup tangbal ata-kup kukaalokoma le, kuno tunum ma ami aket kufoliya, fuut-tabemak o, kala, kaa God ali sawaayak Isip kasel imi king ami aket kufolaya, ayo fuut-tabemsa tap ke kano kufolaya, ayo fuut-tabe-mokoma no, kalsa.

God ata numi aket atul kuyale aa, olen-daayila kemin kaami sang kaata ko

Rom 2:3-5, 3:25-26, 2Pit 3:15

¹⁹ Kemin, kabi bokop-na-lom: Kanta ti God kaa dil molala, ami fanang saanin kanuba ayo asuk kelama disa; God ata tunum ami aket kufolaya fuut-taben-umba. Kemin, God ata tunum ami bokola-lomda: Ee, yak kanubap kaali, ban kebab o, ken-umba kaa faleluya kanum-laaba disa yo, kebab ema? Kaa disa yo! ²⁰ Kabi tifan tunum kemin ale, dok kano-lomdawa God ami titil tabin weng kaa bokolalap i? Faldak-tiimin weng ma kalawa utamum. Tawaal fuk-duu ima fuumin ket talalmin kaali, tunum almi sikiltup talalmin kemin, ket kaali, asuk tunum dotuba almi bokola-lomda: Kabi kanimin o, kala nali kalanola nam-talalubap yoko? akokoma nema? ²¹ Tunum tawaal fuk-duu-lom ima fuumin ket talalmin ayo tawaal ma fuk-duu-lomda talalulokoma kaali, ma kaptoop-ata ima tini-bam inin ket, suunkup fukumin disale; ket malo kiita ma kaptoop-ata almi ima suunkup fuu-bam inin ket. Yale, ami kanolin kukup kaa kanolokoma kaa tituun-kup tabin disa yo, kebab ema?

²² God akal ti kanose. Kemin, ami aket kaali, Nami aket atul ayo kutaltam-daaliya, unang tunum alik iyo nami titil kaata, atamik o, kalalala, unang tunum nami aket atul tabemin ayo yak imi diim abamnu keyokomi yakal yam-mafak-daa kelon o, kalase. Yale, aket atul ayo abiltap-siik kuyin disa bomda fen-tabasa. ²³ Kemin, ami aket kaali, Unang tunum iyo God nami abip atin ti falala-kup kalsu so, umi kiit kon so, kiita kukuyila utamin o, kala-lomda God almi kukup tambal kaata, unang tunum iip maakup maakup imi kuyokoma. Kemin, nuyo olen-daaya-lomda weng umuuya dotuya kesa. ²⁴ Kemin, naan-daayase kaa unang tunum kiili, Kristen nuta kemin Juda kayaak

nuta-kup daa; yak tunum miit kusnum iso naan-daayase.
²⁵ Kemin, Hosea ami sukon ma dolsa kabak akal ti God ayo bokoya-lomda:

Unang tunum kiili, nami unang tunum disa; lale, am ma daanuya kawu, nalmi unang tunum ke-lokomip o, yokokomi. Ale, nali kiimi aket kuyinsi disa; kata ilom kawu imi aket ma kuyokomi no, kalokoma kayi!

kala-lom God kaa kanum bokosa. ²⁶ Aa, Hosea ayo weng ma boko-lomda:

God kaa kipni im-taldang-daa bokoya-lomda: Ibi nami tunum unang disa yo, kalsa ulmi baan diim kabaaku, kayak kayak iyo bokoya-lomdip: Kii su-unkup ilin God ami man o, kalokomip kayi!

kalsa.

²⁷⁻²⁸ Aisaya akal, Israel kayaak imi sang ma bokoya-lomda:

Dukum ayo am bokon alik kalawaali, unang tunum alik kiili yam-kuku-bamda im-bak-saanokoma kabaku abiltap ilmi kukup mafak nun-umbip kaami sisol ayo tituun-kup tiyokoma. Kemin, Israel imi man loop dip-tiilokomip kaptoop-ali ti yol ok balang diim kaami ok dinin alaltap ke-lokomip. La, God ali atin iip maakup maakup kiita-kup, dotu-yimulala iyo yaap-nokomip o,

kalsa. ²⁹ Aisaya ayo kaami sang almi kaal-kemin weng ma bokoya-lomda:

Kanola God kaa titil-kup tabasa ayo numi tunum malo ma keyokoma iyo disa dinam, nuli Sodom so, Gomora so, ili God ata anula disa kesip tap kelakin. Yale, malo ma iip maakup maakup nuyo keyila ilokomup o,

kalsa ko.

Israel iyo kukup tambal kaata kutal-fukulipla, God ayo bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum kelip o, yakan-kaa-bisa disa kaami sang kaata ko

³⁰ Kanum bokosip kemin ale, kaali kanimin o kalokomup? Numi weng bokolokomup namti kala bombe. Yak unang tunum miit ma ma ili kukup tangbal kaata tabuuluwa, God ayo bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum o, yakak o, kala-lomdip dukum-kup kutal-fuku-biisip disa; ili God nami lak kaata duulip o, kalale, ayo bokoya ko: Kipni ban kemin kaami uluum ayo disa keyilula, tituun-kup tabin unang tunum kelip o, kalase.

³¹ Kemin ale, Israel kasel ili ti lo kaata kutal-fukulupla, God ata bokoya-lomda: Ibi ti tituun-kup tabin unang tunum kayi! yakak o, kal-bomdiwa lo kuuta-kup fuku-bom biisip. Lale, atin talalu soko kutal-fukulin disa biisip.

³² Kemin, ili kanimin o, kalaliwa, lo kaa kutal-fukulin disa biisip i? Kabak-ali numi Yesus lak dakaamin kaami liip kaata kayi! kalaliwa disa; kemin, numi kukup tambal kaali, dukum-kup fuku-laamin kaami liip kabangu God kaa bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum o, yakak o, kalalipla iyo titil-fak-daa bom ilsip. Kemin, imi kanu-bam ilsip kaali, imi liip tal-une-bamdip yaan dabom kuyak tuum diim mo bangbaang daa daak aba-lom aket atul taben-umbip tap ke, Yesus ami lak kaa duulup disa yo, ke-bisip. ³³ Kemin, God ami Sukon Tem kabak-ali Yesus ami sang faldak-tiimin weng ma ayo boko-lomda:

Weng selin! Abip Saiyon o, kala Jerusalem kawu, tuum ma tunum yaan dabom kuyak mo daak aba-lom aket atul tabemin o, kala tuum maman ma tunum yam-mafak-dakamin uyo kutiili. Lale, tuum o kala faldak tunum kalaami diim tiili kalawaali, dok kanolin unang tunum iyo ma ami lak duuliwa kawu, ali imi daang ukuyilala, fatom duk-

duulokomip disa yo, kala
kalsa no.

10

Israel iyo God ami minlo tem unemin disa keliwa, God alta bokoya-lom, Kiili tituun-kup tabin unang tunum kelip o, ke-bisa disa kaami sang kaata ko

¹ Nak-tunum kusal kipyo, nami aket ma fukunbi kaali, atin ti nalmi kayaak Israel ili God ayo asuk yim-buulama no, kala-lomdi suunkup God ami kanolin sang kaata naalin-kup ke-bam laabi. ² Kemin, nali talalu Israel kii itamsi kemin, imi sang ayo weng kaa ku-fatap-daayokomi. Ili titil-fak-daa God ami daang bakaalum o, kebip. Lale, ili babon-bamdipla, ilmi aket fukunin kusnum kaata, kuluu-lomdip kaata God ami daang bakaalup kayi kalbip o. ³ Kanola ti God ayo unang tunum imi bokoya-lomda: Kipni kukup mafak kaami uluum ayo disa keyilula, tituun-kup tabin unang tunum kelip o kalin kaami kukup kaa utamup disa yo, kala-lomdip kaa nulmi kukup kaata ti, tituun-kup o kala-lomdip kaata-kup kutal-fuku-bom biisip. Kemin, ili Yesus ami lak duulip God ata bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum kelin o, kalin kaami kukup kaa kuluulamup disa yo, ke-biisip. ⁴ Nokol kaa kaal-kelum. Moses ami Lo uyo Kraist ata nolaya tiikasasu. Kemin, unang tunum alik Kraist ami lak duulin iyo God ayo bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin unang tunum kelip o, ken-umba no.

God ayo unang tunum alik im-taldang almi miit tem tiilon o, keba kaami sang kaata ko

Rom 3:21-31, 5:1-11, Gal 2:15-21, 3:11-14, Ef 3:1-6, 1Tim 2:4-7

⁵ Moses ayo sukon uyo dola-lomdale, unang tunum imi lo fukulip God ata bokoya-lomda: Ibi tituun-kup tabin

unang tunum o yakan-kaamin kaami sang ayo boko-lomda:

Unang tunum kii kanta Lo kutiisi kaa talalu kutal-fukulip namti, kiita tiin kawang sinik kaa kuluulokomip o, kalsa. ⁶ Kemin ale, God ami Sukon Tem uyo tunum God ami lak duula no, kalale, bokola-lom: Kabi tituun-kup tabin tunum kelap kayi kalin kaami sang kaata boko-lomdu: Kaltapni aket tem-kup boko-lomdap: Nali tam abiil tikiin abali asuk tolon o, kemin daa yo, kalsu. Weng kabak-ami miit kaali, tunum kaa dok kano-somdaya tam Kraist ayo dap-taldaak daa-lom ami weng uyo weng san-kaa-mokoma disa yo, kalsu. ⁷ Kemin, aa ti kuno Sukon Tem ma kuuli boko-lomdu: Kabi boko-lomdap: Nali daak sak-bal am abali asuk tolon o, kemin daa yo, kala weng kaami miit kaali, tunum ali kalok kano-lomdaya din sakbal imi abip kaa din-ilomda Kraist ayo dap-taltam-daalaya, ami weng kaa weng san-kaa-mokoma disa yo kalsu. ⁸ Lale, God ami Sukon Tem kabak-ali kanimin o, kalsu? Kaali boko-lomdu:

God ami weng ayo kapni diim kawu bombuule, kapni bon tem kawu bombuule, kapni aket tem kawu bombuu no,

kalsu. Kemin, God ami weng kaali, numi Kraist ami lak duu-yaamin kaami sang kaata, unang tunum imi bakayila-laabup namti kaa bombuu. ⁹ Kanola kabi weng ku-fatap-daa, boko-lom: Yesus kaali nami God ale, nami Kamokim ke kesa no, kalale, kapni aket tem ayo talalu utamawa, Fan God ayo Yesus kaa kom tem kawu dafose no kala, kanum bokolap namti, kaata fan God ayo tam-taldang-daalokoma no. ¹⁰ Nuli aket fuku-daalupla yi, Ali tifaneng o, ke-bulupla, God ayo bokoya-lomda: Kipni ban kemin kaami maan ayo disa keyulula, tituun-kup tabin unang tunum kelip o, kal-bom ale, numi Yesus ami lak dakaamin

kaami sang kaata, nulmi bon tem kawu baka-bulupla, God ayo nuli im-taldang tii-bam kem-laaba.

¹¹ God ami Sukon Tem ma kabak akal Kraist ami sang ayo boko-lomdu:

Dok kanolin unang tunum iyo ma ami lak duuliwa kawu, ali imi daang ukuyilala, fatom duk-duulokomip disa yo,

kalsu. ¹² Kemin, Juda so, tunum miit ma ma iso, ili God ata kukup maakup kaata-kup kukaayila-laaba. Kemin, ata alik numi Kamokim akal ti maakup kemin, kanta ami naan-bam beten kamaala-laabip namti, ali olenin dukum-kup kamayin-bamda dong dakaayim-bam kem-laaba. ¹³ Kaami sang kaa God ami Sukon Tem kabaku boko-lomdu:

Kawanita Dukum ayo naan-bam beten kamaalip namti, ili im-taldang almi miit tem daalokoma no, kalsu ko.

¹⁴⁻¹⁵ Lale, God almi weng kukaayin tunum ma yim-baala tilin disa kelip namti, ili kalok kano-lom God ami weng ayo Juda unang tunum imi kukaayokomip daa; tunum maakup ma tal God ami weng uyo kukaayin daa ke-lokoma kaa, kalok no-som God ami weng kaa weng sanokomip disa; aa, ami weng uyo weng selin disa kelip namti, kaa dok kano utamipla, Fan, Yesus ali God o kalin disa kelip kaa! Kemin kaata ili utamipla, Fan Yesus kaa God o, kalin disa ke dok kano-lom naan-daalokomip disa; la, God ali fan almi weng kukaayin tunum iyo fokola tal-ilomdip God ami weng kukaayin-bilipla, Juda kayaak iyo weng san-kaamsip. Sukon Tem kaami sang ayo boko-lomdu: Tunum iyo weng tangbal kulii-tal bokola namti, atin kukup tangbal namti kabe no, kalsu ko.

Israel yaapkan ili ma God ami weng tangbal ayo ma kulii-tabasip disa yo kalsip kiimi sang kaata ko

¹⁶ Kata, Israel ili ti alik maakup God ami weng tambal ayo kulii-tabasip disa; kabak-ami sang kaali, Aisaya ayo boko-lomda: Dukum kapyo. Kanta numi weng kaa, ti faneng o, kalbip? Kiili, yaapkan disa yo, kalsa. ¹⁷ Nuli utamuwa yi, God ami okok kemin tunum ita taba-lom God ami weng numi bakayinbip ayo Kraist ami sang o, kalalup weng san-kaa-bulupla, weng kaata numi aket tem kufuyim-bulula, Kraist ami lak kaali, dakan-umbup o, kala utamup.

¹⁸ Weng ma dik-daalokomi. God ami weng tambal kaa ma Israel kasel iyo weng san-kan-umbip disa yoko? Ayo, weng san-kaan-umbip. Ultap kemin, God ami Sukon Tem uyo boko-lomdu:

God ami weng ayo yak abip ma ma kiiyo, alik yakyak un-abulu am bokon kala dik-daa kulaasu kaami unang tunum iyo weng san-kan-umbip o, kala

kanum bokosu. ¹⁹ Lale, asuk weng kaa maso ma dik-daalokomi. Israel kayaak ili weng kala talalu weng sansip disa ema? Ayo, ili dotu weng sansip. Kamala kalawaali kayak kayak yakal ti utam kebip kamaso kaali, Moses ami Sukon Tem usiik God ayo Israel kasel imi bokoya-lomda:

Ibi boko-lomdip, Nuli tunum miit tangbal o, kalbip. Lale, nali ibi yim-buulokomi disa; unang tunum iip maakup maakup ita ma yim-buulila, kipni aket ayo mafak ilula, kukup tangbal ma imi kukaayokomi kaali, ibi nen-bamdip tunum miit utamsip disa ita ma yim-buulokomi kaa, ibi aket atul kamayokomip o,

kalsa. ²⁰ Aisaya ali Israel imi atul kaata, itam-suundaasa disa kemin, tunum miit kusnum imi sang kaata-kup kufola-lom God ami weng uyo boko-lomda:

Tunum miit kusnum iyo nitamum o, kalalip fenbip disa. Yale, ili nita-mokomip ale, aa ili aptum kusal imi

nami sang kaa ma dik-daalin dinim. La, nali imi diim kawu fatap-nila iyo nita-mokomip o, kalsa. ²¹ La, Israel kasel imi sang ma kaali God ayo boko-lomda:

Nali unang tunum iyo weng kuyang saak tii-bamdip titil-kup tabasip iyo, Tal nami nak-tunum kusal kepniwa yo, kalalila naayin-bili, atan tal-una, kayoop tal-una-kem-tabasu. Lale, iyo kulaasip o, kalsa no.

11

God ayo taba-lom Israel tunum malii imi olen-daayinsa kaami sang kaata ko

Ap 13:46-48, Fpai 3:5

¹ Kalsa kemin, dik-dakamin ma dik-daalokomi. God ayo almi unang tunum kiili, fotabasa nema? Kuyak atin disa. Kanola nakal Israel kayaak, nali Abraham ami loop ale, Benjamin ami tunum miit. Lale, nali God kaa fotabasa disa. ² Kemin, God almi unang tunum sawaayak kawu ulelsa kiili, fotabasa disa; nokol Elaija ami sang God ami Sukon Tem kabaku bombe kabak-ata aket fukunum: Elaija ayo God ami naan-bamda Israel imi kukup mafak kanubip kaami kalan kaata, aket mafak kela bulula, bokola-lomda: ³ Dukum kapyo. Ili kapni profet o, kala weng tem bakayin tunum iyo anu-lomdip, numi mafek mafek kapni fuubam kukaap-tin baan diim kaayo, duula kulaalip unale, maakup nata-kup bom-biliya, aalup taanak o, kala nami fen-tal-unebip o, ansa. ⁴ La, God ali ami weng tensa kaa kanimin o, ansa ni? Kaali boko-lom: Kaa kapta-kup disa; nali tunum almi-kup 7,000 kiita dil moliya, nalmi alik-daap ke-lom bom-bilip. Kemin, ili tunum miit kusnum imi god kaami win kaali Baal o, ken-umbip kaami aman dakaala-laabip disa yo, ansa.

⁵ Ultap kemin, am kala daanba kaakal ti Israel unang tunum iip maakup maakup kiita-kup God almi disa misiim kulu olenin kaata taba-lomda ulelase. ⁶ Kemin, ili kukup tangbal kaata kutal-fokusip o, kalalala, uldaa-yim-buusa disa; ti alta disa imi misiim kulu olen-yilin kaata, taba-lomda iyo ulelsa. Kemin, God kaa ili kukup tangbal kutal-fokusip o, kalalala kiili ulelsa dinam, God ali dok kano boko-lomda: Nayo disa masiim kulu dong dakayinbi no, kaa kaloma disa.

⁷ Kanum bokolu kemin, kanimin o kalokomup i? Israel kayaak imi aket kaali kanubup kaata, God ayo bokoya-lomda: Ibi ti tituun-kup tabin unang tunum kayi, kalin kaami liip kaata kuluulalup o, kala fiita-laabip. Lale, fiit-bamdip kuluu-laamin disa, nosip. Kemin, God ali unang tunum iip maakup maakup malo ma ita-kup ulelnala, iyo mafek mafek ayo kuluuliple, malo yaapkan itale, keyila fuut-tabemin-kup kaata, ke-biisip. ⁸ Kemin, God ami Sukon Tem ayo imi sang kaa boko-lomdu:

God ali kiimi aket tem ayo sok ta de-yimula babon-daale, tiin uyo kuwayila, atafiimin dinim; aa, talang tem akal kuno God ami weng ayo weng san utam-laamin daa, ke-bam iyo kanum yakaba kutal kamala kulaami diim kulaa diilip o,

kalsu no. ⁹ Aa ti, Devit akal almi waasi Israel tunum malo ma imi sang ayo God ami beten kamaan-bam bokola-lomda:

Ima dukum fuu-bam im-bom fiyaap dukum duun-laabip. Lale, kabi imi fiyaap duumin ayo fal-sikiyapla, abil aye, saamin afun aye, ok tem aye, imi tem diinin tap kelip o, imi kukup mafak ami sisol ayo tiiya-lomdap le, ¹⁰ imi aket fukunin ayo ku-mafak-daayap tunum tiin bokol iltap kelipla, uluum

awak uyo kulaayapla, yak imi diim abamnu, kuno keyawa suunkup kuli bom-biliwa yo, kalsa ko.

God ata taba-lom unang tunum miit kusnum iyo im-taldang-daasa kiimi sang kaata ko

¹¹ Kaa kanum bokosa kemin, nali dik-dakamin ma dik-daalokomi. Israel kaa daak abasip kiiyo atin mafaksip ema? Disa! God ali itama yi, Israel kii boko-lom: Yesus kaa numi Kamokim disa yo, kala-lomdip daak abamnip kala, kala-lom kamboya-lomda unang tunum miit kusnum ki-ita, yim-buu im-taldang almi miit tem tiin-umbaya, God ami aket fukunin kaa, Israel kasel iyo nami kukup tangbal kala kanubi kaa, kuli kayak kayak imi kukaayimbi kabak-ata utamiwa yi, Miit kusnum ita numi abiin ayo kuluubip o, kalalip iyo tiin nen-bamdipla, yakal ti kuno nami fanang tilin o, kala-lomda tunum miit kusnum iyo foko-kutaldang almi mepso tiin-umba. ¹² Kemin, Israel kayaak ili daak abamnip kala, kala-lomda kawu, God ayo keya-lomda tawaal diim kalawaami unang tunum yaapkan ita dong dakaayim-bam ale, God ali itama ya, Israel iyo Yesus kaa numi Kamokim daa yo, kebip kala, kalalala, kaata kamboya-lomda, yak miit kusnum ita atin yaap ma kamayim-balaya kemin, Israel kayaak God ata ulelsa iyo asuk alik tildang God ami miit tem talokomip kawu, alalta taba-lom tunum miit maakup maakup iyo atin ti kukup tangbal dukum kaata kukaayokoma.

¹³ La, kamala kaali unang tunum miit kusnum kusnum kipni weng ma bakayon o, kali kemin, God ata taba nali uldaa-nam-buu-lomda: Kabi nami kalaan tunum kelomdap yak tunum miit kusnum ili nami weng tangbal ayo kuli yang bakayan o, kala uldaa-nam-buu-lomdaya, nam-baala talbi no. Nali ok kalawaali tifan God almi ok o,

kal-bomdila kaami fiyaap kaata duu-bamdi okok kaa kenumbi. ¹⁴ Nalmi aket kaali, ok kalawaata okok ke-bamdi, wak-tala-yin-bamdi nalmi tunum miit Israel imi aket fukunin kaa, kufuyim-bilila, iip maakup maakup iyo tal tunum miit kusnum imi itamipla, God aso yaap-kup bom-bilip o, kala-lomdip kaami kalan kaata, tiin-nen-bam God ami fanang unum o, kaliwa iyo dong dakaayim-bilila, God ata yim-bii taldang daalak o kebi. ¹⁵ Kemin, God ayo Israel-miin imi fotaba-lomdaya, keya kuli bilin am bokon kulaa dik-daa kulaasu ami unang tunum iyo bokoyila tituunkup kuyak mim-daa tiltam God aso aptum kela-una-talake-silip. Kemin, ilom kaali, Israel iyo asuk God ami fanang tildang tilip yim-buulokoma kaali, mafek mafek dukum kemin, tunum saaknaya dawaalip asuk tiltam tiin kawang keba tap ke-lokomu. ¹⁶ Kemin, bret anung ma imiin fakduu God ami kolipla yaap o kala-lom kuluula namti, kuno ti tiil akal kolip namti, kuluu ke-lokoma. Kuno as tintim ma kalawaali God almi namti, aa ti, kuno ti tang so alik God almi no. Ultap kanolin kemin, sawaayak Juda kayaak imi awil-fakal talangkal imi dabom ili God ami tunum alik-daap ke-bam ilsip. Kanolin kemin, bombii kaali, awil-fakal imi man loop yakal ti God almi tunum alik-daap ke-lokomip o.

¹⁷ Kemin, tunum as oliv kaa dikisa ayo ami tang iip maakup maakup ayo fulula-lomda din saak lo as oliv tang ata fakela kuli-tal aba yak tunum ta dikisa tang kaa wakelna ami diim kabaku tiilala kawu, fewa-lomdala dal woko-lom asuk namnom ayo taba-lom tambal-kup tabenumba. Kemin, Israel kasel ili as oliv tunum ta dikisa tap ale, tunum miit kusnum kiptale, saak as oliv tang alaltap kemin, God ali Israel unang tunum iyo anung kukan-tiinumba. La, kamala kalawaata, God ayo ibi im-taldang-daalom anung til-daalaya, ibi ami diim kawu fewa-lom titil

ayo kuluu yaap-kup bilip o. ¹⁸ Kemin, ibi as tang tikyaktiise kemin, as tang miit kayaak kiili iptā yim-baak tibii iptā iptā kemin daa; kanola weng mafak ma kuyum o kalip namti, kaptoop talalu fanang daaliwa kawu, utamiwa, Nuta timtim ayo kotal-fukuluwa buu daa; timtim uta tabalom nuyo yim-tal-fukulu bulup kala, weng tangbal kaatakup imi kukaayin o, kala-somla ko.

¹⁹ La, ibi boko-lom: God ami aket kaa nuta yim-bital yak ilmi yukul diim yim-bak-tiilala, tang dikis iip kabiiliwa yak fewa-yimuli ilin o, kala-lomda tang iip kaali, fuk-duulomda kanose no, kebip ema? ²⁰ Kulaa fan bakabip. La, kiili Yesus ami lak duulin disa kesip kiita tik-daa yam-kan-tiisa. Ale, ibile, Yesus ami lak duulip kaami win diim kaata, ibi yim-bital aba yak anung til-daa-lom fewa-yimulala, tiinsip. La, ipkal talalu utafii-bamdiwa yi. Dak-fananbam dalaalmin daa. Kemin, suun-bamdiwa kayi! ²¹ Siin sawaayak kawu, God ali as oliv tang iip ma kaata fakduu kukan-tiilaya tiinsu tap kanola yakal ti kulii daak abokomip namti, God ayo taba kukan-tiiyokoma.

²² Kemin, ibi God ami olenin so, titil weng kuya yimbak-saanin so, iyo talalu utamin. Tunum ayo kanta God ami weng kaa kulaala namti, God ayo titil weng kaata, kola dabak saanbi angtiil yol ayo kolokoma. Lale, tunum miit kusnum ibi God ata nuli olen-daayase kemin, ami lak duulip namti, kaata ayo olen-daayokoma, ale, kelip namti, kaata fan ipkal tik-duu yim-bak saak tiilokoma. ²³ La, yak tang malii yo kalin Israel kayaak ita asuk imi aket kaa falsiki-lom Yesus ami kolip namti, God ayo taba-lomda asuk yim-bak as diim kabaku tii-lom fewa-yimulokoma kemin, God ali ti yaap yim-bak-daalama. ²⁴ Kemin, ipkal utamin! Siin kaa, ibi saak lo as oliv ami tang la, God ata yangilomda saak lo as oliv ami tang tik-duu im-bii tildangilomda yim-bak as oliv tunum ta dikisa ami diim kabaku

anung til-daaya-lomda fewa-yimuse. Kemin, kaa iltipni baan tituun diim kabaku fepsip disa; God ali fiit-bamda kanolokoma disa kemin, ali ti as oliv tunum ata dikisa ami tang tuk-duuse ayo asuk kulii-tal aba yak as oliv diim kabaku fewa-yimulama kemin, ali ti kaa kanolokoma ko.

Unang tunum alik kiimi God ata olen-daayase kaami sang kaata ko

²⁵ Nami nak-tunum kusal kipyo! Babonin daa; weng sawaansu kulawuuta bokoyokomi. Kemin, talalu utamdiwa yo, kalbi. Iltipni aket-kup fuku-daa boko-lom: Nuli kaal-kesup kalolip o, kalalila, weng sawaansu kaami miit uyo ifiia bokoyokomi kaa kala bombuu. Israel malo ma ili God ami weng kaa weng sanalup daa yo, kala-lom kulaa kela fuut-kup tabe-bilipla, tunum miit ma ita tiltam imi iipyak tem kawu iyo tiltam tiltam kem-una-biliwa, God ami weng kuka-daa-lom kanolin kal iptatiltam talokomip o, kalsa uyo taltam tiik-nokomu kawu, Israel imi dak-fananin ayo kutoop kuyaku diilokomip. ²⁶ Kanolin kukup kaa kutsal-fukulokomip kaata, God ayo asuk kiiyo, alik fokolokoma. Kemin, God ami Sukon Tem uyo boko-lomdu:

Iliim boyin tunum kaali, Abip Saiyon kaptamu tiltam taba-lomdala, ayo din Jekop ami man loop imi diim abalala, ili nami weng kuyang saak tiimin kukup ayo tak-duu kukan-tiiyilila, ²⁷ kulaali, nami weng kutii-lom kuka-daalile, Jekop ami man loop imi weng kutii-lom kuka-daalip ke-lom kuyak mim-daalokomup. Kemin, nami weng kutii-lom kuka-daalokomi kaali, kalanolin o; nali imi kukup mafak ayo alik kukan-tiiyokomi no,

kalsu ko.

²⁸ Israel iyo God ami weng tambal kaa weng sanokomup daa yo, ken-umbip utamduya kemin, ili tiltam God ami

waasi kela-silip. Kabak-ata taba-lomdu tunum miit kusnum imi dong dakaaya-laabu. Lale, God ali siin sawaayak kaptoowu ulela-lomda imi aket dukum kuyinsa kemin, ilmi awil-fakal kuliila-saaka-tabasip imi aket kaata no, kala-lomda aket kaa imi kuyinsa. ²⁹ Kemin, God ayo tunum ma ayo olen-daala-lom uldaa-dabuu-lomda kukup tangbal ayo kola-lomda, ilom asuk kukup kanolin kaa kukan-tela-laaba disa yo.

³⁰ Siin kaali, unang tunum miit kusnum ibi God ami weng ayo kuyang saak tensip. La, kamala kalaali God ayo ipni olen-daayimba kemin, ipni olen-daayimba kaami miit kabak-ali Israel iyo God almi weng kuyang saak telalip kala, kala-lomda ayo iptā im-taldang-daalaya imi abiin kaa kuluubip. ³¹ Kanolin kemin, Israel yakal kano ti weng kuyang saak tiibip. Lale, kipni God ami olen-dakaayin-balala ami kuluubip kaali ti, mepso yakal kanola kuluulokomip. ³² Kemin, God ami aket fukunin ayo ilom Israel kayaak iso, kusnum kayak kayak iso, imi unang tunum alik iyo utamiwa yi, Nuli ban kemin kaa kelokomup kaata, olen-daayilon o, kala-lom keyilala, ami weng ayo kuyang saak tii-biliwa kaata taba-lom sok ta deyimulin tap kesu.

Pol ami boko-lomda: Nuli God ami tong-kup bakamum o, kalsa kaami sang kaata ko

³³ Kwin, tifan! God ami olenin so, aket fukunin tambal so, kaal-kemin aye, iyo ti atin sakbaalim dukum kemin ale, kiili katip daa. Kemin, tunum nuta dok kano-lomdupla, ami aket fukun-bam nuuba kabak-ami miit ayo alik nuli utamalup disa; le kano nuli ami kukup ayo talalu alik utamalup dinim. ³⁴ Kemin, God ami Sukon Tem kabak-ali boko-lomdu:

Kawanta God Dukum ami aket fukunin kaa atamsa ni?
Aa, kanta taba-lomda ami aket fukunin kukup kaa,

konsa ni? ³⁵ Kanta bokola-lomda: God kabi mafek mafek iibap kemin, nami mafek mafek kiita ma kup-tilala, ilom kawu, nami maan kaa tiip-nan o akokoma nema yo?

kala-lomda Sukon Tem uyo kanum bokosu. ³⁶ La, tunum ayo kanolama disa yo! Kaali dinim o! Kaa dok kata naa kalolip: Ali mafek mafek alik kaami miit kayaak ale, mafek mafek alik kiimi aalap. Kemin, mafek mafek alik kaali ti, maakup almi alik kemin, nuli ami win ayo suunkup kufuumin-kup ke-bamdupla yo kala-somla kemin, fan ko.

12

Nulmi angtiil so, aket fukunin so, kiili, God ami kukaanlin kaami sang kaata ko

Ef 4:22-24, 5:1-20, Kol 3:5-11

¹ Nalmi nak-tunum kusal kipyo, nali God ami olenin dukum kaata, fukun-bamdiya kemin, ipni titil tibin weng ma bokoyiliya kawu, kipni aket fukunin so, angtiil alik kiiso, kiili God ami kolin o; tunum ayo taloop an-ilom wolso alik God ami kukaanbip ultap ke kolin o; kanola kipni angtiil kaa tiin kawang bom iluya kawu, God ami koliwale, ibi God almi wolso alik-daap kelin o, kala-somla kemin, God ami kukup kaali, Kaata kanumin o kalba kaata-kup kanum-bamdiwa yi! Kemin, kanu-mokomip kaata, fan kipni God ami lotu kemin kaami kukup namti kaa bombu. ² Kanola tawaal diim kalaami unang tunum kii God ami lak duulin disa ita waka-takayip namti, ibi mep kanubip kiimi kukup mafak kaali, kutal-fuku-yaamin daa. Kemin, ipni aket fukunin dukum uyo kulaalip yak God ami diim abamnuya kawu, God alalta kibi fal-siki-yim-tiilaya, aket fukunin akal alik uyo kuluuliwale, kipni kukup uyo talalu kutiiyilaya, tiltam ukol alik keluya, kaata atin utamiwa yi, God ali ipni tal-unemin, tiin-yaamin uyo

kala-nuumin o keba kaali, kalabu nu kalin o keba kemin, ibi utamiwa yi, Dok kanumin kukup kaata tambal aye, dok kanolin kukup kaata nuli kotal-fuku-bom bulupla, God ali fiyaap duu-mokoma aye, dok kanolin kukup kaata ban kemin disa aye; kiita atin ti tambal-kup kanu-mokomup kala, kala-lomdip utam-somdipla yo! kala-somla ko.

God ami titil so, utam-yaamin so, kiili numi kuyase kaami sang kaata ko

³ God alta nali disa misiim kawu uldaa-nam-buulala, nali almi tunum kesi. Kemin, kanola weng kalawuuli alik maakup maakup kipni bokoyokomi. Kemin, kapni kukup kaami aket so, kapni utam-yaamin kaami aket so, kiiyo kapkal utamawa yi, Kuuli kanoli no kalbap o? Kapni aket fukunin kaali, Nata nak-tunum kusal kiili, yam-kan-tii nata nata ke-lomdila, tam akaayi no, kemin daa kayi! Ti kabi aket tambal-kup fuku-daa utamapla, Awu, God ali nitama yi, Kaali nami Man ami lak kaayo, duula kala, kala-somdaya, kanolin utam-yaamin so, titil so, okok kemin uyo kup-namba no kala-somdapya, aket fukunin tambal kaata-kup fukun-bamdawa yo, kala-somya ko. ⁴ Kemin, kaa nokol utamsup, Numi angtiil kulaali maakup yale, kaami iip yak tem kabak-ali daam yaapkan kemin, alik kiimi ok kaa maakup disa; akal alami okok ke-bala ke-bala ken-umbip. ⁵ Kemin, kanola ti unang tunum nokol ti yaapkan yaapkan la, Kraist ami diim kawu yak fep-nup namti, nuli angtiil maakup tap ke-lom, alik maakup maakup nusole, numi nak-tunum kusal iso, maakup kuyak mim-daa angtiil maakup ke-sulup o.

⁶ Kanola God ali alami aket fukunin kaata-kup kuluu-lomda disa misiim kulu utam-yaamin aa, titil aa, ok aa, okok kemin kusnum kusnum alik iyo maakup maakup numi kuyase. Kemin, kaata kotal-fuku kulii-tabum o,

kala-somla kemin, kanola tunum ayo ma God alta uldu-
 ulala, God ami weng kukaayin tunum kela namti, kaali
 ti alalta God ami tituun-kup tabin weng kuluu-sulup
 kaata-kup kuluu-lomda ap-tunum kusal iyo kukaayinba.
⁷ Kemin, tunum ayo kawanta ma ap-tunum kusal imi dong
 dakaayin tunum kela namti, akal alami okok kemin, akal
 ti titil-fak-daa-lomda ap-tunum kusal iyo dong dakaaya-
 tal-une-bala le, dok kanolin tunum ata God ami weng
 kukuyin tunum kela namti, aa ti akal yikik-kutal-fuku
 ap-tunum kusal iyo kukuyin-balale, ⁸ aa ti tunum ayo
 kanta ap-tunum kusal imi yam-titil-saanin tunum kela
 namti, aa ti akal aptum kusal imi yam-titil-saan-bamda
 bakayim-balale, kuno dok kanolin tunum ata ap-tunum
 kusal imi mafek mafek kukaayin tunum kela namti, ali
 aptum kusal kiili, mafek mafek kukaayin-bamale, tunum
 ali kawanta Kristen unang-tunum imi dabom ke-lom tiin
 mola namti, ali ti kuno tambal-kup tiin mo-bom-balale,
 aa tunum ali dok ata ap-tunum kusal imi olen-daaya-
 lom dong dakaayila namti, kakal ti kanola fiyaap-kup
 duu-bamdaya ap-tunum kusal iyo dong dakaayin-bam ke-
 biliwa yo! kala-somya ko.

*Atin ti aptum kusal imi aket kukaayin kaami kukup kaata
 ko*

Ef 4:1-3, 5:1-20, Fpai 2:1-5, 1Tes 5:12-27, Tat 3:1-11

⁹ Ipni kaptum kusal imi aket kuyum o kalip kaa, katip
 katip ke-bam imi aket kaali, kukaayin disa kayi! Kap-
 tunum kusal imi aket kaali ti alik dukum-kup kuyale,
 kukup mafak mafak uyo atin daang ukuwa-somdipla, ibi
 atin ti kukup tambal diim kawu fewale, ¹⁰ Kraist ami
 lak duu-silip kaata-kup, ibi kaptum kela una-tala-ke-silip.
 Kemin, ti kanola kipni kaptum kusal imi aket uyo talalu
 kuyinbip-kup, maakup maakup ibi kaptum kusal kayak
 kayak imi win uyo kamboya-laamin disa; ti kufuyin-kup

ke-bam ale, ¹¹ daal tabemin daa; kemin, aket tambal-kup fukun-bamdip, titil-foko-lom Dukum ami lak ayo dakaan-bam ale, God ami Sinik ata kamboliwa, ata taba-lomda dong dokoyilaya, God ami fiyaap uyo duu-bamale, Dukum ami ok uyo dukum-kup kotal-fuku-bomale, ¹² utamipya, Dukum ali faneng, numi dong dokoyokoma nu, kal-bom fiyaap duu-bam fen-bamdiple, utam talaalip, Uluum tabin uyo tiltam kipni itamu namti, kaa suunin daa; titil-fak-daa-lomdip beten kaata-kup tiinbu daanbu uyo ti kanu-bam ale, ¹³ God ami unang tunum iip maakup maakup ili bung mafek mafek uyo uktiip-nip kaali, dong dakaayin-bam ale, aa abip kusnum tunum ayo tal kipni diim tilip kaali ti tambal-kup tiin saan-bam ke-biliwa yi!

¹⁴ Kemin, tunum kiili taba-lomdip ibi yam-mafak-dakamip namti, ibi God ami aman-dakaan-bamdip mep kiimi yam-mafak-daalan o kemin disa; kiili ti tambal-kup dong dokoyan o kal-bomdipla, beten kaata-kup ka-maayokomip. ¹⁵ Kemin, tunum iyo fiyaap duumip namti, aa ti kipso, iso, fiyaap duu-mokomip; ale, ili amamip namti, aa ti kipso, iso, nikil maakup ama-bamale, ¹⁶ ibi ti iltipni lak-kup duu tiin-saanbip ulultap ke-bam, kaptum kusal imi aket uyo kuyinbip-kup, nuli win tabin tunum kasaa kasaa kemin, nuli kanolin ok mafak kaa kanu-mokomup dinim o, kemin disa; kipni aket uyo balili-kup-kala bomdipla, ok mafak kuyip kaata saak kuno okok ke-bamdiwa yo!

¹⁷ Kemin, kanola tunum ayo kipni kukup mafak uyo kukaayip namti, kipsiik taba-lomdip kanuyinbip imi kukup mafak kaa kukaayin disa; kukup tambal kaata-kup ti titil-foko yikik-kotal-fuku-bom-bilipya kawu, kayak kayak iyo itam ipni fiyaap ayo duu-mokomip. ¹⁸ Ale, ibi dinan-tal-unemin kaami aket kaata-kup fukun-bam ilin disa; kemin, ipkal utamipya, Balili-kup-kalin kaami

liip kaptoop-ali kaa bombuu nu kalip namti, kibi unang tunum alik iso aket maakup ke-bamdiwa yo kala-somla ko.

¹⁹ Kemin, nalmi nak-tunum kusal kipyo! Kibi kaptum kusal kiili, iltipni mafek mafek uyo ban keyip kaali, ipkal maan-tiimin disa; kuno keyipla, God alta taba-lomda mep imi aket atul uyo kuya-lomda, imi ban wakamin kaami maan uyo tiyyokoma. Kemin, ibi kuno kamboyiwa, ata imi maan uyo tiyak o. Kabak-ali ipkal utamsip, God ami Sukon Tem kabak-ali boko-lomdu:

Kamokim Dukum ali boko-lomda: Ban wakamin kaami maan tiimin kaali, nalmi mafek mafek kemin, nalta taba-lomdi maan uyo tiya tiya ke-mokomi no, kalsa no kala

kanum bokosu ko. ²⁰ Ipkal kaa kanumin daa kemin, Sukon Tem uyo boko-lomdu:

Kabi utamapla, Kapni waasi tunum ma ima tinap kelu atamap namti, kabi inin-inin uyo konbap-kup, ami del tem uyo wok del kenbu kala, atamap namti, ok uyo iluu kukaan-bam ke-mokomap kaata, fan alami kukup mafak kanun-laaba kaami fatom uyo kuluulokoma no kala,

Sukon Tem uyo kanum bokosu. ²¹ Kemin, kayak kayak ita taba-lomdip kipni kukup mafak kukaayinbip kuuta taba-lomdu, kipni aket fukunin uyo kufoyulu, Nakal maan tiiliya yo kemin disa; kemin, ibi ti kukup tambal kaata-kup kutal-fukulipla uta taba-lomdu kayak kayak imi kukup mafak uyo kabaak banuya, kamboyin o kala-somla ko.

13

Nuli gavman ami minlo tem kulu bomduwa yo, kalin kaami sang kaata ko

Mat 22:15-22, 1Tim 2:1-4, Tat 3:1, 1Pit 2:13-17

¹ Kanola God alalta gavman kiili ulela im-tiisa kemin, kiili ilta iip kulu tiltam tabasip disa; gavman alik imi ok

kaali, God almi sikil diim kawu tiltam taba-yaabip. Kemin, tunum alik kiili gavman ami weng kaata-kup weng san-kaa-bamdiwa yi! ² Kemin, tunum kaa kanta gavman ami weng uyo kuyang saak tiiba namti, kaali God ami weng namti kulu kuyang saak tiiba kemin, kaami maan uyo kuluulokoma ko.

³ Kemin, gavman kiili bomdiwa iyo kukuyin-bilipla kawu, kukup tambal kaata-kup kotal-fukulin kiita, suunik o kala-somdipya disa; kukuyin-bilipya, kukup mafak-kup kotal-fukulin kiita, suun-bamdipla, kukup mafak kaata kambolin o kal-bomdipya, kukuyin-bam, sok dina-yin-bam ken-umbip. Kemin, kabi gavman kaami atul kulaa suunin disa kelon o kalbap namti, kuno ti kukup tambal kaata-kup kotal-fukulapla kawu, gavman ita kano kapni win uyo kufup-tam-biliwa yo! ⁴ Kanola kiili God ami okok kamalin tunum kemin, dong dakaap-tambulupya, tambal-kup ilan o takan-kaabip. Katale, kabi kano ban kemin-kup kemap namti, gavman kii sok detamulokomip. Ale, asukum kuluu te-mokomip, aa tantutiilip taanokomap. Kemin, kabi suun-bamdawa ko. Gavman kiili, God ami ok tabuulin tunum kemin, tunum ayo kukup mafak-kup kema kaali, kanolin isiik maan tiiya-laamin kaami ok fukulin tunum iyo kaa bom-bilip te! ⁵ Gavman kiili, kanum-yaabip kemin, nuli imi min lo tem un-ilomdupya yo, kala-somya. Kemin, gavman ami weng kotal-fuku-yaamin kaami miit kaali, God ata numi kukup mafak kaami maan tiimin ami atul kaata-kup, suun-daaluwa disa; nuli aket fukun-ilom atamuwa yi, Kiimi weng kaali, atin tituun-kup tabin u, kala-somdupya, kotal-fuku kulii-una-bulupya yo!

⁶ Kemin, Ata no, kala-somdapya kemin, gavman ami takis moni uyo kukaan-bam kem-tabasap. Kemin, kaa dok kata disa: gavman kiili, God ami okok kemin tunum kemin

ale, ok kalawaali titil-fak-daa bomdipya kemin, kutal-fuku kulii-talan-umbip te! ⁷ Kemin, kanola gavman ayo taba-lomda, Kanuman aa! kalip namti, imi weng kaata-kup weng san-kaa-bom ale, dok kanumin dok kanumin liip takis uyo kuyan o kalip namti, kukaayin-bam kemokomap. Ale, gavman imi minlo tem un-ilom ilokomap aa, kapni kamokim ami win uyo kufon-bamdaple, ami tong kaata bakaan-balap, ami fiyaap uyo duu-bam ke-bamdawa yi!

*Lo uyo atin ti kutal-fuku-bom ilin kaami sang miit kaata ko
Mat 19:18-19, 22:34-40, Gal 5:13-15*

⁸ Kanola ibi tunum kaami mafek mafek uyo kuluu-lomdip maan kukaalin kaali, abiltap-siik koliwa kawu, atin ti alik disa keluk o. Lale, God ali numi weng kaa dukum-kup bokoya-lomda, Ibi kaptum kusal kiimi aket-kup kukaayin o, kalase kaali, maan tiiyin tap kemin, kuyokomip kaali, atin ti alik disa ke-laamin disa; kuno kuli yakyak ken-unuk o. Kemin, ipkal kaata suunkup kanu-biliwa yo. Kaa dok kata disa: dok kanolin tunum kaata aptum kusal imi aket-kup kuyinba namti, kaata atin tituun-kup tabin lo kaata kutal-fukulin tunum namti kaa bombe ko. ⁹ Kulaali, nokol utamsup taa, Lo uyo boko-lomdu:

Kabi unang din tunum din iyo sadikimin daa. Aa, kabi tunum kaali, aalap taan-yaamin disa. Kabi yukut kaa inin disa. Kabi kap-tunum kusal ilmi mafek mafek kaami kalan kaa tal-kaayin dinim o kalsu. Kemin ale, lo kalawuso, lo kusnum malo yaapkan bom-bilip kiiso, alik kiimi miit diildiil kulaali, maakup; kemin ale, diildiil uyo boko-lomdu:

Kabi ti kaltapni angtiil lak kaata duu-bom tiin saanbap ulultap kelawa, kap-tunum kusal kayak kayak imi aket kaata-kup kukaayin-bamdawa yo!

kala kanum bokosu. ¹⁰ Kemin, tunum ayo aptum kusal kayak kayak kusnum kiimi aket-kup kukaayila kaali, kukup mafak kuuli ma kanu-mokoma disa; ali atin ti lo kutal-fukulin tunum namti kulu bombe.

Nuli tituun-kup tal-une-bam tiin-bom ilin kaami sang kaata ko

¹¹ Kemin, kipkal am kula daanu kulaali utabip o, kalaliya, bokoya-lomdi: Kanolin kukup kaali, kanolin kayi kalbi kemin, kulaata kipni akan-unsip uyo kulaa-somdip, tam tiin baalin aa! Ti ipkal utamin! Siin kaali, nuli kama tiltam Kristen unang tunum ke-sulup kaa, God ami yim-tama tam almi abip daalama. La, uyo samaan kaptoowu bom-iluya kemin, kemin ale, kamala kulaali tal mepso talsu. ¹² Kemin, kutamiip uyo mepso disa kelule, am mafing uyo mepso daanon o kalbu kemin, kukup mafak kutal-fuku kutamiip tem kabangu bom-bulup kaa, alik kambowa tildang falala-kalin diim tal-bomdupla, numi waasi dinin kaami ilim kuuli, miki-somdupya yo! ¹³ Nulumi tal-unemin, tiin-yaamin kaali, ti tunum ami kaa fatap diim kulu tal-uneba ulultap kanu-bamdupya, nuli fuut-taben tal-une-bam ok mafak in-bomdup babon-babon kemin disa; aa sadikimin uyo kanu-bam ale, yak kukup mafak mafak fatom tabasu uyo kanumin disa; aa nuli aket atul-kup tabe-bam ale, tunum kusnum imi mafek mafek uyo disa kawu mok in-bom tiin-nenin disa; ¹⁴ ibi Kamokim Yesus Kraist ami lak uyo duulip kulaali, ali tal kipni diim ila kaali, ipni waasi dinan-tal-unemin kaami ilim mikimin ulultap kemin, ibi yak iltipni aket fukunin umi taba-lomdu, yak kanumin kanumin kukup mafak kaata kanumin o, kalbu kaali, yang kanum tal-unemin disa kayi!

14

Numi naktum kabi ban ken-unbap o kalalup fanang mafak

kaali, kukaalin disa yo kalsu kaata ko

1Kor 8:1-13, 10:18-11:1, Kol 2:16-22

¹ Kemin, tunum ma Kristen kesa. Yale, ali aket fukunbamda kanuma ko. Nali Kraist almi lak duusii kulu Moses ami Lo yaapkan uyo kutal-fukuliya, God ayo nami fiyaap kaata, duumak o kema namti, ayo dibii tiltam iltipni iipyak tem kulu daalipya, nikil alimal maakup ke ilokomip. Katale, kibi tunum ami aket fukunin weng bakaba uyo nikil weng sanokomip kaa, aso weng aal dikimin disa kayi! ² Kanola unang tunum Kristen malii iyo ma bokolomdip: Nuli yak inin-inin akal alik akal alik iyo kuno yaap alik inokomup o kala in-balale, kuno Kristen malo ma ita boko-lomdip: God ami tiin diim kaa kang tiil inin kaali, yaap keyulala inokomup disa yo, kala kelup o, kalalip fala-bala ken-umbip. ³ Kemin, tunum mafek mafek saak-kup inipyaap ata taba-lomda aptum mafek mafek kang tiil falamin tunum kaali, aket mafak uyo ma kukaalin daa; le aptum kusal kang tiil falamin yakal aket fuku-daa utama yi, Naktum ami saak-kup inan-laaba kaali, kaa ban kemin o aka-sala, kemin dinim o. Kemin, kanola kaptum saak-kup inin tunum kaa kapni ok fukup-tin tunum disa; kaa God ami okok kamaalin tunum kemin, alalta ulduuse. ⁴ Kemin, kabi tunum saak-kup inan-umba ami balaanbap. Lale, kabi dok kanolin tunum kapta taba-lomdap tunum kusnum ami okok kemin tunum ami weng mafak kaali, kukaala-yaabap i? Kapni kaptum ami bokola-lomdap: Kapni okok kebab kaa mafak kebab o kala ma kapta tambal kebab o kala, kaptum ami kanum bakaalin kaa, kapni san disa; alami kamokim almi san kemin, ami kamokim kulaali Yesus ata-kup te! Alalta taba dap-titil-diila, ali Yesus ami lak kaa dukum-kup daka-balaya, kabak-ami win diim kabaku dabuulokoma no.

⁵ Kemin, tunum ali ma taba ami aket uyo fuku-daalomda, Am kula daanba kulaali, God ami tiin diim kaali,

am dukum ma daanbu kemin, uta uta ke-lomdu am daan-yaamin malo kiili, dimiilu kabaak banipla, ke-yimbu no, kalale, tunum kusnum ma ami aket fukunin kaata fuku-daa-lomda, Ee, daa. Yak am daan-yaamin alik kaa ma tambana daak-bana kelin disa; ti alik ti maakup ultap o kalokoma kaali, tunum maakup maakup iyo utamipya, Kaali kanolokomi kaata tambal o, kal-bomdaya kanu-bala yo kala-somla ko. ⁶ Kanola, tunum ayo aket fuku-daa-lomda, Am kula daanba kuluwaali, am daan-laamin kusnum iyo ma akayinsa no, kala namti, mep tunum kaali, iintang duk-duulaya am kulu-kup tiin-bomda Kamokim Dukum ami fiyaap kaata duu-bam laaba ale; tunum ayo yak mafek mafek alik saak-kup ina namti, tunum kaa aket fuku-daa-lomda, Kamokim ali nami fiyaap duumak o kalala, in-bomda, God kabi ti yaap ke yo ke-balale; kuno yak tunum ma mafek mafek malo ma falamin tunum akal ti aket tedaa, Kamokim ayo nami fiyaap uyo duumak o kalalaya, kang tiil fala-lomda ima so, titon so, kiita-kup in-bomdaya, God ami yaap ke, kapta kukaap-nam-balawa inbi no, ke-bala ken-laabip ko.

⁷⁻⁸ Kemin, nuli nulmi iipyak tem kulaami tunum ma alami aket fukunin kaata-kup yak mafek mafek uli ma kanu-mokoma disa; le almi aket fukunin kaata-kup ma nalta taanokomi no, kalalaya, taanokoma disa; nuli Kamokim almi kemin, kula tiin kawong bom-bulup kaali, Kamokim almi aket fukunin kaata-kup kanum yak aba toop taanokomup kulu dilit kalum o. ⁹ Kemin, Kraist alalta ti kanola taanse. Lale, asuk tiltam tiin kawong ke-lomda tunum taansip so, tiin kawong bilip iso, imi kamokim kelon o, kala tam tiinse ko.

¹⁰ Kanolin kemin, kabi kanimin o kalalawa, kabi kaltapni kaptum Kristen kaa weng mafak ma bokola-lomdap: Yi, kaa ban kebap uu akan-kaabap i? Ale, kapkal kanimin o kalalawa, kaltapni kaptum Kristen kaa

atafiibap i? Ti kipkal utamin! Alik nuli am ma daanokomu kaali, din God ami tiin diim kawu tolnuple, kulaa God alta boko-lomda: Kaali ti kukup tambal e mafak e kalokoma no kala-somdupya, kanolin weng uyo aptum ayo bokola unatala-kemin daa yo. ¹¹ Ultap kemin, God ami Sukon Tem kabak-ali boko-lomdu:

Dukum ayo boko-lomda: Atin faneng nali taan-laamin dinim; suunkup ilin tunum kemin, ilom am ma daanokomu kaa, unang tunum alik ili tilik duung fakela daak dabuna-lom, nami beten kamap-nambamdiple, alik ibi boko-lomdip: God kaali tifan ti God o, ke-mokomip o kalba no

kala Sukon Tem uyo kanum bokosu no. ¹² Kalsu kemin, ti nokol utamum! Alik maakup maakup nuli alik numi kanumin mafek mafek kiimi kukup kanum-tabasup kaami miit kaali, am ma daanokomu uyo God ami diim kawu kaa baka-mokomup te!

Pol ali boko-lom: Nuli nak-tunum kusal kii yam-mafak-dakamin kaami kukup kaali, kanumin dinim o kalsa kaata ko 1Kor 8:1-13, 10:23-33

¹³ Alik numi yam-kuku-bamda yim-bak-saanokoma tunum kaali, God maakup ata-kup kemin, nokol nulmi naktum kusal imi kukup kanubip kaali, aket mafak kukaayin disa; nokol aket fukun-ilom: Nuli dok kanolin kaata no-lomdup nak-tunum kusal iyo kukuyup utam-ilomdip iyo yang ban wakamin daa yo yakan-kaabamdupla yo. ¹⁴ Kanola, Kamokim Yesus alta kukup-na kuuli, atin utamsi kemin, inin-inin uyo ma God ali numi bokoya-lomda: Ee, yak kuuli awem ko. Ma yakan-kaan-umba disa. Lale, kanola Kristen tunum ali ma almi aket fukunin kaata-kup, Yi, kuuli awem o, kalba-kup asuk kutal-fukula namti, yaap kelula kaa tambal kanu-mokoma disa. ¹⁵ Kemin, kaami miit namti kala bombuu kemin,

kabi inin-inin ma awem o kalsip uyo ma inamnap namti, kapni kaptum ayo utamaya, kapni inamnap kaata taba-lomdu kapni kaptum kaami Yesus lak dakaamin uyo ku-mafak-daalu namti, ti kapkal kuuta utamawa yi, Nalmi nak-tunum ayo aket kolin dinim kela-lomdi, dap-mafak-daali no, kalokomap. Kemin, Kraist ayo taan-ilomda mep nak-tunum kaami iliim uyo bolon o kala-lomda taanse te! Kemin, kabi mep mafek mafek awem o kalsip kaali, in-bomdapy, kaltapni kaptum kaa dap-mafak-dakamin disa yo. ¹⁶ Kemin, kipni aket fukunin uyo, Numi kukup kanubup kaali tambal o kebip. Lale, kayak kayak iyo taba-lom kaa weng mafak uyo kukaayilalip kemin, kaa talalu utafii-bamdiwa yi! ¹⁷ Kemin, alik nuli aket fukun-bam boko-lomdup: Kwin, kaa inokomup e fala-mokomup e kebup, kabak-ali diildiil o kalolup. Lale, disa kabak diildiil daa; God ami Sinik Tambal ata taba-lomda tituun-kup tabin kemin, kukup aa balili-ke-bam ilin kukup fiyaap duumin kukup uyo numi kukaayin-balaya, kanum-unbup kuuta, atin mafek mafek diildiil namti kaa bombuu. ¹⁸ Kemin ale, tunum ili Kraist almi okok kemin tunum kelomda kaa kotal-fukula namti, God ali kabak-ami kukup kaali tambal o kalale, kusnum kayak kayak yakal, Yi kaali ti tunum tambalim o kala kalokomip ko.

¹⁹ Kanolu namti, nuli yak aket maakup kemin so yak naktum kusal imi dong dakaayin-bulupla iyo tal aba tam titil-foko God ami lak dakaamin so, uyo alik titil-foko yikik-kotal-fuku-bomla yo. ²⁰ Kemin, kapni inin-inin kanolin inbap kaami liip diim kaali, kabi kap-tunum kusal imi God ami lak dakaamin kaa ku-mafak-dakayin disa; yak alik inin-inin alik kiili tambal. Lale, kanola kabi mafek mafek awem o kalbip uyo ma inamnapla, kayak kayak iyo titam-ilomdip imi aket tem uyo mafak ilu namti, kapni kukup mafak namti kulu buu te! ²¹ Kemin, kabi

kanumin kaali kang tiil awem o kalsip uyo in-bomdap aa, ok mafak uyo in-bom ale, yak kukup kusnum kusnum uyo kanu-balapya, kaptum kusal iyo kabak utamdip yang ban wakan-tal-uneba no kalip namti, kawu kanumin kukup kulaalokomap kaata yaap kep-tokomu no.

²² Kemin, kapkal mafek mafek uyo utamapla, Kuu mafak e tambal e kalin kaa, God so kapso iltipni san kemin, kanola tunum ayo utama yi, Mafek mafek kaali tambal o, kala-lom kawu, kanu-bamdapya, kaata alami aket fukunin uyo tituun-kup utamduya kemin, Kaa ban kebi disa yo kala namti, kaata ali fiyaap duu-mokoma no. ²³ Kemin ale, tunum ayo inin-inin kaa aket alep fukun-bamda ina namti, God ayo taba ami kukup uyo talalu utam-ilomda, Kuuli tambalkan o, kalin disa yo kelaya, unaba kabak-ami kalan uyo lekbi dabak-molokoma. Kemin ale, tunum ali mafek mafek alik kiili tambal o kalin disa kelomda, maaklo kanuma namti, kaa ban wakamin namti kaa bombuu ko.

15

Pol ayo boko-lomda: Nokol Kraist ami aket fukunin kukup kaata-kup kuluuluwa yo kalsa kaami sang kaata ko

Rom 14:13, 1Kor 8:1-13, 9:19-22, 10:24-33

¹ Kemin, numi God ami lak dakaamin uyo titil-fak-daa-lom ilupya, dok kanolin tunum ata God ami lak dakaamin ayo dukum-kup titil-fokolin disa kela, aket alep fukun-bamda, Nalmi kukup kanubi uyo God ami tiin diim kaali tambal kanubi ne mafak kanubi ne kema namti, nuli aket atul dinim balili-kup-kala bomdupla, mep ayo dong dakaalum o. Kanola nulmi aket fukunin kaata-kup kaa kanumin disa; ² alik maakup maakup nuli nak-tunum kusal Kristen unang tunum iyo dong dakaayin-buluwa kawu, utam-somdipya kaami fiyaap ayo duu-bamdip tiltam kukup tambal kaata-kup kuluubip-kup imi

Kraist ami lak dakaamin uyo titil-fokoyuk o. ³Kabak-ali le, dok kata disa yo. Kraist maakup almi aket fukunin kaata kutsal-fukulin disa kemin, God ami weng kolase kaata-kup kutsal-fuku bom-balaya kemin, angtiil yol awak uyo tal ami diim kawu abasuu. Kemin ale, kanola ti God ami Sukon Tem weng kabak-ali God almi uldaa-dabuusa tunum ata taba-lom God ayo boko-lomda:

Kanola tunum ali weng mafak uyo kukaap-tip namti, mep imi weng mafak uyo tal nami diim abebu no, kalase. ⁴Kemin, sawaayak weng kala God ami Sukon Tem kabak dolsip uta taba-lomdu alik numi kukuyuk o kalaliwa dolsip. Kemin ale, weng kuuli numi aket tem uyo yam-titil-diilu tiltam titil-fak-daa balili-kup kala-bomdupya, God ami kanu-mokoma kaata, fen-buluwa yo kala-somya ko.

⁵ Kemin, God ali balili-kalin kukup sole, titil-foko tola-ilin kaami kukup so, kaami miit kayaakim kemin, nakal beten ke-biliya, alta taba-lomda ibi dong dokoyi-laya, Yesus Kraist ami kukup kaata-kup kutsal-fuku-lomdip kaata ti aket maakup kaata-kup kelin o ken-laabi. ⁶Kemin, God ali Kamokim Yesus Kraist ami aalap kemin ale, alik kipkal weng maakup kaata-kup baka-bamdip God ami tong kaata-kup baka-bamdiwa yo, kala-somla ko.

Kraist ata taba-lomda Juda kasel so, tunum miit kusnum kayak kayak iso, imi dong dokoyase kaami sang kaata ko

Luk 2:32, Ap 9:15, 11:18, 13:47-48, 26:23, Rom 1:16, Gal 3:8

⁷ Nali kanum bakabi kemin, ipkal Kraist ata yim-tama tildang daase ultap ke, kipkal kanola iltipni kaptum kusal iyo yim-tama tildang daa aket maakup ke, una-tala-keliwa, kayak kayak yakal utam-somdipya kawu, yakal God ami win dukum uyo kutaltam daa baka-mokomip te!

⁸ Ti kipkal! Nami weng bokoyokomi uyo weng san bom-iliwa. Kraist ali Juda kayaak imi ok fukulin tunum kelom, ayo dong dokoya-lomda kanu-bam, God ami tituunkup tabin weng kaata, dap-titil-diilaya, kanola kaata tabalomda sawaayak God ata kiimi awil-fakal imi weng kukadaayila-lomda, Kanokolomi no kalsa namti duukup-dakat tiikasuu. ⁹ Kemin, Kraist ami aket fukunin kaali, tunum kusnum kayak kayak ili God ami olen-daayilin kuuta iyo utam-somdipya, ami tong ayo bakamin o, kalba kemin, God ami Sukon Tem uyo awaalik Devit ata boko-lomda, kanum bokosa no.

Nali kapni win uyo tunum kusnum kayak kayak imi diim kawu kufu-bam ale, kapni win uyo baal atuk kelu wii-mokomi no

kala-som ale, ¹⁰ aa Sukon Tem ma kabak boko-lomdu:

Yak tunum miit kusnum ibi God ami tunum miit iso fiyaap duu-bamdiwa yo,

kala-som ale, ¹¹ aa ti kuno Sukon Tem ma wokol boko-lomdu:

Yak tunum miit kusnum kayak kayak alik ibi Dukum ami win uyo kufon-biliple, unang tunum alik yakal ami win kaata-kup kufon-bam ke-biliwa yo,

kalale, ¹² Aisaya akal boko-lomda:

Sin-ilom am ma daanokomu kaali, Jesi ami man manum kaptoop ata ma tiltam tabokoma. Kemin, tunum kaali, tunum miit kusnum imi king keyilaya, ami lak-kup duu-lomdip, liip fen-bulupya, tambal-kup talalu-yimulak o kala-lomdip fen-bam ilokomip o, kala kanum bokosa ko.

¹³ Kemin, ibi God ata yam-titil-dii bom-balaya, fen-bulup atin-kup yim-buulokoma no, kal-bomdipla, fen-umbip. Kemin, nakal beten ke-biliya, alta ibi dong dakaayin-balala, almi lak duu-yilin kaami liip diim kabangu ibi fiyaap duumin dukum so, balili-kala ilin kaami

aket dukum so, iyo kuluu-lomdipya, tal aba tam God ami Sinik Tambal ami titil kaata kuluubip-kup, ipni God ami am tambal am ma daanokomu kaami fenbip kuuli, titil-foko tam-tam una-bulu yo kala-somla ko.

Pol ami tiltam God ami ok kaata kutsal-fuku-bomda fiyaap duumsa kaata ko

Rom 1:5, 2Kor 3:5, 10:15-16

¹⁴ Nalmi nak-tunum kusal kipyo! Nami utabi kaali, ibi suunkup kukup tambal-kup kanu-bam laabip kemin, kipni aket fukunin kaali, ukol ulmi kusnum akal alik akal alik kemin, ipkal taba-lomdip kap-tunum kusal iyo aket fukunin tambal-kup kola-una-tala-kemalip ko. ¹⁵ Kanolin lale, kipyo! Sukon tem kabak-ali titil weng tap so ma dola kuyila. Lale, kaa ipni suun-daa-somdiya kulaabi dinim; kabak-ali kanola dola kuyila kipni aket uyo asuk fuku-daalin o kalaliya kemin, kanolin weng kaa dola kuyi kabak dok kabak ata naa kalolip: Kemin, God alta ok tambal kalaata kukaap-nam-balaya, ¹⁶ Yesus Kraist ami okok kemin tunum kelila, bokop-na-lomda: Kabi tunum miit kusnum imi iip kaldaaku bomdapya, dong dakaayan o nakaya, tiltam God ami tunum awem bom ilsip ililtap keliya, God ami weng tambal uyo kukaayila-yaabi. Kemin, nami aket fukunin uta bakayin-biliya, tunum miit kusnum iyo tildang tiliwa, God ami Sinik Tambal ata boko-lomda: Kalawiili God almi alik-daap o kalaya, taloop inin-inin iyo kutama din God ami kukaanbip ulultap ke yim-tama din-ilomda God ami kolip, Tambal kelip o kala-lomda ayo yim-buu yim-buulak o kal-bomdi kanun-tabasi ko.

¹⁷ Kanum-unbi kemin, Yesus Kraist ami diim kawu fewa-bomdiya, okok kebi kemin, God ami okok kamaanbi kabak-ami fiyaap kaata duun-umbi. ¹⁸⁻¹⁹ Aa, nali mafek mafek kusnum kaami sang so ma bokolokomi disa; nali ti Kraist ami ok kala kulaap-na tildak nami sikil diim

abamnu, kanum tabasi kaami sang maakup ma kaata-kup bokoyokomi kemin, ti weng san iliwa. Kraist ami aket fukunba kaali, Pol ami dong dakaan-bilila, kanu-balaya tunum miit ma ma iyo utam-somdipya, tiltam God ami weng tambal uyo weng san-kaa-bam kutal-fuku kutama tabin o kala-somdaya, nayo dong dakaap-nam-balaya, tiltam God almi weng kaata, unang tunum imi bakayin-bam ale, ami kukup tambal uyo kukuyin-bam kebi. Kemin, God ami Sinik Tambal ata titil-fak-daa-lomda nali nam-baak-mo ke-balaya kemin, okmit ukol alik ukol alik mirakel o kebip uyo kanu-bam kem-tabasi. Kemin, nali Kraist ami weng tambal uyo alik Jerusalem kawu diildiil kufo-somdiya, bakaya yakyak umbutoop Provins Ilikikum kulu dilit kalasii. ²⁰ Kemin, nami kanum tal-unem-tabasi kaali, din abip ma ma kawu tal-une-bamdi, Kraist ami win ayo weng selin disa bom-bilip iyo ma bom-bilip e disa e kalaliya, kiita nayo Kraist ami weng tambal kaata ma kukaayon o kal-bomdiya, nayo yakyak kem-tabasi te! Nali naktum ami ok kufo-lom fiit-bam talal-bamda anung kulaaba kuuta, nata tal yak ami ok anung kambonba kaata, kuluu-lomdiya dinimnu kelakin disa ken-umbi. ²¹ Nali ti kanu-biliya, God ami Sukon Tem uyo boko-lomdu:

Tunum kiili ami sang uyo weng sanin disa bom-bilip iyo ilmi tiin alep alep uyo baa ata-mokomip ale, tunum ili ami sang ayo ma weng sanin disa bom-bilip iyo talalu uta-mokomip o, kalasuu kabak-ata tiltam tuluk o kalaliya, kanum-laabi no.

Pol ami din Rom kasel itamdiya, kalo yakyak Spen bokon unon o kalsa kaata ko

Ap 19:21, 23:11, 24:17, 28:16,23, Rom 1:8-15

²² Kemin, ok kalawuuta suunkup tildang nami unon o, kalbi uyo tiltam liip bak-daa-bak-daa-ke-buluya kemin,

dok kano-lomdiya, nali din ipni itamami disa; ken-umbi. ²³ Lale, kamala kulaata, kalawaami ok uyo usiik dinimnu kewi kala, kala-somdiya yo kalbi kemin, sawaayak kulu din itamon o kem-tabasi kaali, wasital yaapkan iyo tal-un-tal-un-kem-tabasu no kalaliya, kulaata din itamon e kali. ²⁴ Ilom am ma daanuya niyo tam tam bilin am bokon Spen unokomi diim kawu dindi ipsiik itam-somdiya kawu unon o kalbi. Kemin, din itamiya, Kipso nikil alimal bom bii fuluka-somdiya, nami aket uyo tambal kep-nu kalaliya, kulaali ipkal Spen bokon unemin kaami liip uyo kukup-nipla, unon o kalbi.

²⁵ Kalbi katale, kamala mafek mafek uyo kutama din Jerusalem kaptam-ami God ami unang tunum bom-bilip imi weng kuya dong dokoya unokomi. ²⁶ Kemin, mafek mafek kuuta din kuyokomi kabak-ami miit kaali, Provins Masedonia kasel sole, Provins Akaya kasel so, iyo weng kutii-lom, Kaali tambal kemin, bung mafek mafek uyo ma afetu kutii-lomdup Jerusalem kasel God ami unang tunum bung mafek mafek iiwa-bilip imi kulaayup unuk o kalaliwa kemin ko. ²⁷ Imi aket uyo ti fiyaap-kup duu-bamdipya kemin, kanun-umbip. Lale, kiimi olenin kabak-ami miit kaali kala bombuu ko: Kiili Juda kayaak abip Jerusalem kaptamu bom-bilip imi maan ma kuyip kotal-fukubip kemin, maan kabak-ali dok kata disa; kemin, kamasi Juda kasel Kristen kesip isiik God ami weng uyo kulii-din kayak kayak imi bakayum o kala, din-ilomdip miit alep imi God ami lak dakaamin uyo dong dakaayinsip. Kanolin kemin ale, tunum miit alep kiisiik taba-lom Juda kasel iyo dong dokoya-lomdip, mafek mafek uyo kuyum o kalalipla yo.

²⁸ Kemin, nali iso bung tambal tambal afetbip uyo kutama din Jerusalem kasel imi kuya-somdiya kawu, ok kalawuuli dinimnu no, kalaliya, liip kotal-fuku yak aba

din Spen bokon unemin kaami liip kabak-ali din ipsiik itamdile unokomi. ²⁹ Kemin, nami utabi kaa, kipni fanang din itamiya, Kipso, naso, dong dokola una-tala-kemum o kalaliya kemin, Kraist ami titil dukum so, fiyaap dukum so, kiita numi diim abokomu no.

³⁰ Nak-tunum kusal kipyo! Nami fanang dakabi kaali, ibi Kamokim Yesus Kraist sole, God ami Sinik so, ita taba-lom, numi aket kufoyilipla, nuyo aket kola-una-tala-ken-laabup iso, imi aket kaa ibi kuluu-lomdip, naso titil-foko God ayo naan-bulupla yi! ³¹ Ibi nali God ami beten kamaan-bilipla, alta nali tiin molaya, din Provins Judiya unokomi uyo God ami weng kuyang saak tensip tunum iip maakup maakup ma nam-mafak-daalum o kebip imi fakelnaya, kambop-nip tambal-kup bom-bilile, ipkal God ami dik-dakaan-bilipla, akal almi unang tunum abip Jerusalem kaptam bom-bilip iyo dong dakaayin-balaya, nami ok kala ilimi dong dakaayinbi kabak-ami fiyaap uyo duu-bam yaap ke yo kal-bom ³² kanu-bilipla, God almi aket fukunin kaata, Ayo, kala kulaali nali fiyaap-kup duu-bamdiya, din kipni diim uyo din uniya, kipso maakup bomdup kun-fan-kaamin katip uyo ma fanu-somdiya, kaata nami aket tem uyo tambal kep-nuk o, kalaliya ko.

³³ Kemin, God ata aket balili-kala-lom dak-diiba bom tiin-yaamin kaami miit kayakim kemin, ali alik kipni diim kawu bom-bala bomdiwa yo kala-somla kemin, fan ko.

16

Pol ami aptum kusal unang so, tunum so, iyo yaapkan Rom kaptam ilin imi weng umuuyinsa kaata ko

¹ Kemin, nulmi unang Fibi kuuli, Rom kaptamu din tiinsuu uli, abip Senkria kaptam-ami God ami unang tunum imi dong dakaayin unang kemin, ibi uyo tambal

tambal-kup kama-un-bamdipya yi! ² Nami aket kaali, ipkal Dukum ami aket kaata fukun-bam ale, Fibi uyo un-taldang Kristen imi iipyak tem kawu daalip ilokomu kaata fan, God ami unang tunum numi kukup namti kaa bom-buu kemin, unang kuuli, unang tunum yaapkan yaapkan iyo dong dakaayin-bam ale aa, nakal dong dakaap-nam-bam kem-tabasu. Kemin, kaali kanola ok yaapkan uyo fiit-bamdula, mafek mafek maakup ma kaata aket uluum kuluu-lomdu ilu namti, ipkal kanola uyo dong dakaa-um-bam ke-biliwa yi!

³ Kemin, nami weng kaa umuuyi kaali, kutama dindip Prisila uso, Akwila aso, akam imi kuyin i. Akam kiili, Yesu Kraist ami ok kaali naso nikil maakup okok-ken-unbup. ⁴ Kemin, akam kiili okok-kem-tal-unemupya, kuno waasi ita taba-lomdip nuli anulip taanamup. Kata, kuno yelip taanamup o kal-bomdipya, iyo dong dakaap-nam-bilipla kemin, nali yaap ke yo kalasii. Kaa nata-kup, Tan ke yo kalasii disa; Kristen tunum miit kusnum alik ma ma yakal akam kiimi yaap ke yo ken-unbip. ⁵ Kanola ipkal nami weng umuuyi kaa, Kristen unang-tunum iyo tal akam imi am kaptamu tala-tala-kebip imi so, kuuyin o kalaliya ko.

Aa, ipkal atin ti nalmi nak-tunum Epainetus kaami weng umoli uyo kutama din bokolin i! Ali Provins Asia bokon kaa ti kamasi diildiil uyo kasiik tiltam Kraist ami lak kaa duusa. ⁶ Aa, nami weng ma kuuyi kaa ibi kutama din ipni titil-kup fak-daa-bomdu dong dakaayin unang Maria umi ku-umbip-kup weng ma kaatale, ⁷ kutama din Andronikus so, Junias so, alep imi kuya kelin i! Alep iyo naso nikil maakup Juda kasel kemin, God ami kalaan tunum iyo alep imi win tambal kaata-kup bakayin-bam laabip. Kemin, naso nikil maakup sok de-yimulip bom ilsup kii, isiik tiltam Kraist ami lak kaa duuliple, nata mulo kawu Kraist ami lak kaa duusi.

⁸ Kemin, nalmi nak-tunum Ampliatus ali Kamokim ami lak duulin tunum kemin, nami ami weng umoli uyo koliple, ⁹ Ebanus aso, nuso, Kraist ami okok kemin tunum kemin, ami weng umoli uyo kola-som, aa atin ti fan nalmi nak-tunum Stakis ami weng umola keli kemin, ¹⁰ konbip-kup ma kaali kukup mafak uyo taba Apeles ami diim abebu. Lale, ali titil-fak-daa fan Kraist almi kukup fukulin tunum kemin, ami weng umoli uyo kola-som; aa Aristobulus alimal imi weng umuuya keli uyo kuya kelin o!

¹¹ Ale ma kaata, Herodion ali naso alep maakup nuli Juda kayaak kemin, ami weng umoli kaali kolale, Kristen unang tunum Nasisus ami am kaptamu maakup ilin imi weng umoli uyo kola kelin i!

¹² Kemin, nami weng umkaayin ma uyo kutama din titil-foko yikik-kutal-fuku-bomdip Kamokim ami okok kemin unang Trifina uso, Trifosa uso, imi kuyale, kuno nami weng umkaayin ma kaata kutama din Kamokim almi ok yikik-kup kutal-fuku-bomda okok kem-laaba ali atin fan ti nalmi naktum alik-daap Pesis ami kola-som ale, ¹³ kuno weng umkaayin ma uyo kulii-din Kamokim almi suunkup ok kutal-fuku-bom daang bakaalin tunum Rufus ayo kolale, aa ti kuno almi awak ulmi man tiin mobu ultap ke, nami tiin molin-kup laabu umi ku-umbip-kup ¹⁴ ale, weng ma kulii-unokomip kaata kulii-din Asinkritus so, Flegon so, Hemes so, Patrobas so, Hemas so, imi kayaak bom-bilip iso imi kuyale, ¹⁵ kuno nami weng umkaayin ma uyo kulii-din Filologus aso, Julia uso, Nereus ami neng Olimpas ukol aa, God ami unang tunum nikil alik bom-bilip iso, imi weng kuyin o kala-somla ko.

¹⁶ Kemin, ibi tala-tala-kemip namti, God ami unang tunum alik numi kukup uyo kuluu-lomdip, ipni kap-tunum kusal iyo ti tambal-kup weng umola-na-tala-kemin

O.

Unang tunum alik Kraist ami lak duulin yakal yak abip ma ma bom-bilip ili ibi weng umuuya kelip ko.

*Tunum malo ma ita taba-lomdip Kristen unang-tunum imi yam-mafak-dakamin kaami sang kaata ko
1Kor 1:10-17, Tat 3:9-11, Jut 18-19*

¹⁷ Kanola nalmi nak-tunum kusal kipyo! Kanola tunum iip malo ma ita taba-lom ale, kipni God ami weng kaa weng sanbip uyo kuyang saak tii-bam ale aa, weng aal dikimin uyo kutam-daaliple, Kristen tunum unang ilmi iipyak tem kawu, din-bilipla, tam tabip kaata yim-tama yang liip kusnum uyo dakan-tal-une-bam kem-tabasip. Kemin, nayo weng kala dukum-kup bokoyiliya, utam kii daang ukuya talalu itafii-bamdiwa yi! kalaliya bakay-inbi. ¹⁸ Kanolin tunum kiili, nulmi Kamokim Yesus Kraist ami ok uyo ma fuku-bom kanun-tabasip disa; kiili ti ilmi aket fukunin kaata-kup kotal-fuku-bom ale, unang tunum kukup mafak kaa nuli kotal-fukulamup disa yo, kalbip imi disa kasen-foko ibokoya-lomdip imi tong baka-bamdiple, weng abaal-kup bakayin-bom ke-bilipla, Fan o, ken-umbip. ¹⁹ Kemin ibi le, God ami weng kaata-kup kotal-fuku kulii-bom-bilipla, yak kanolin sang kaali, unang tunum alik weng san-kan-umbip. Atamdila, nali kipni fiyaap uyo duubi. Yale, nalmi aket fukunin kaali, atin ibi ti kukup tambal uyo utam-som ale, kukup mafak kaami aket uyo fukun-bam kemin daa yo kebi. ²⁰ Kemin, God ali balili-kalin kaami aket fukunin kaami miit kayaak kemin, Setaan ayo dabuu dabaak molila, kipni minlo tem kaptoop unak o keba.

Kemin ale, nulmi Kamokim Yesus ami disa masiim kulu kukup tambal tambal ma ipyo dong dakaayin kaata kipni diim kawu bom-bulu yo kala-somla ko.

Tunum malo ma ita taba Rom Kasel imi weng umuuya binalip unsu kiimi sang kaata ko

²¹ Kemin, naso alep maakup okok kemin tunum Timoti ata weng uyo umuuya binoya din unu kemin, Lusius so, Jeson so, Sosipata so, kanolin kiili naso nikil maakup Juda kasel kemin, yakal ti kanola weng uyo umuuya binalip din umbu no.

²² Kemin, nali Tetius nata Pol ami bon tem weng kuluu-lomdi mep sukon kala dolni kemin, Kamokim ami win diim kaata nali nak-tunum kusal kipni weng kala umuuya-lomdi kulaayi din unu ko.

²³ Kanola Gayus ata ipni weng uyo umuuyila kemin, kaata taba-lomda nali almi am kawu tambal-kup ayo tiin moba. Kemin, ali Kristen unang tunum ili tiin saan-bam kem-laaba. Kemin, abip dukum kaltam-ami gavman imi moni tiin molin tunum Erastus so, alep nulmi nak-tunum Kwatus so, alep ita ipni weng umuuyip o.

²⁴ [Kemin, numi Kamokim Yesus Kraist ata alik kipni disa misiim kulu kukup tambal tambal ma kamayin-balaya, tambal-kup tiin bom-biliwa yo kala-somla kemin, fan ko.]

Nokol God ami tong kaata-kup bakaan-bam, win kufumum o kalsu kaata ko

²⁵ God maakup ata-kup taba-lomda ibi almi lak dakaamin uyo dong dokoya tiltam titil-fokolamu. Kemin, nata Yesus Kraist ami weng bakayi kaa, God ayo taba-lomda numi dong dakaayinba kaami sang kaali nali suunkup sang kaa bakayila-tabasi. Kemin ale, mep weng kalawuuli God almi weng sawaayak kaptoowu sawaan yakyak kutal kula diilu kaata. Yale, ²⁶ kamala kulu God ayo taba ku-fatap-daalaya, ami weng ku-fatap-daa bakayin tunum kiita, almi weng kaayo dolnipla kawu, tiltam fatapsu. Kemin, God ali suunkup ilin kemin, ali

Kaa kanoliya tunum miit kusnum iyo tiltam nalmi lak-kup duu-lomdip nami kukup kaata-kup kotal-fukulin o kalalaya, alta bokoyilaya, nuli almi weng uyo kulii-din tunum unang miit ma miit ma alik imi kukaayin-bulupla, kaal-ken yakyak tabasip. ²⁷ Kemin, God maakup kaata-kup mafek mafek alik utamsa. Kemin, nuli Yesus Kraist ami win diim kawu God ami tong kaata-kup bakaan-bamdup ami win kaata kufon-bulupla yo, kala-somla kemin, fan ko.

God Ami Alokso Weng

The New Testament in the Tifal Language of Papua New Guinea

Nupela Testamen long tokples Tifal long Niugini

copyright © 1998 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tifal

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-09-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jun 2019 from source files dated 11 Jun 2019

b93d12dd-13c9-5222-a1df-79824f4f120b